

Par Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskatu

Rīga 2021

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Datums skatāms dokumenta paraksta laika zīmogā un dokumenta numurs teksta failā.

“Par Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskatu”.

Finanšu revīzija “Par Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību”.

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Ceturtā departamenta 2020.gada 18.maija revīzijas grafiku Nr.2.4.1-14/2020.

Revīzijas ziņojums stājas spēkā Valsts kontroles Ceturtā departamenta lēmuma par revīzijas ziņojuma apstiprināšanu spēkā stāšanās brīdī.

Vāka noformējumā izmantots attēls no tīmekļa vietnes <http://depositphotos.com>, *Challenge success concept*, Author *georgejmclittle*, ID 58065143.

Saturs

Kopsavilkums	4
1. daļa. Gada pārskata sagatavošana	8
2. daļa. Iepriekšējās revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana – iestāžu autoparka lietošana, uzturēšana un kontrole	15
Revīzijas raksturojums	24
Revīzijas mērķis	24
Revidējamās vienības un revidentu atbildība	24
Revīzijas pamatojums, apjoms un kritēriji	24
Termini un skaidrojumi	27
1.pielikums Revīzijas apjomā iekļautās iestādes un izlases veidā pārbaudītās Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu pārskata daļas	28
2.pielikums Atbalsta lauku saimniecību riska pārvaldībai un uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem Covid-19 ietekmē radušos finansiālo grūtību mazināšanai lauksaimniecības, mežsaimniecības, zivsaimniecības un pārtikas ražošanas nozarēm nosacījumi un veiktās pārbaudes	30
3.pielikums Valsts kontroles sniegto ieteikumu ieviešanas rezultāti	37
4.pielikums Zemkopības ministrijas padotībā esošo izlasē iekļauto iestāžu dienesta autoparka noslodze	39
5.pielikums Konstatētie trūkumi izlasē iekļautajās iestādēs	40
6.pielikums Zemkopības ministrijas padotībā esošās izlasē iekļautās iestādes, kuru dienesta autoparks aprīkots ar GPS sistēmu	42
7.pielikums GPS sistēmas izmantošana automobiļu kontrolē Zemkopības ministrijas padotībā esošajās izlasē iekļautajās iestādēs	43
8.pielikums GPS sistēmas izmantošanas nepilnības Zemkopības ministrijas resora iestādēs	44
Atsauces	47

Kopsavilkums

Gada pārskata sagatavošana

Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Zemkopības ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un darbības rezultātiem gadā, kas noslēdzās 2020.gada 31.decembrī, un tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Gada pārskats **sniedz skaidru un patiesu priekšstatu** un ir sagatavots atbilstoši prasībām

Galvenais revīzijas jautājums¹ – izdevumi un atbalsts Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai

Jautājums, kas pēc revidentu profesionālā sprieduma bija nozīmīgs, veicot finanšu revīziju par 2020.gada pārskatu, ir Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai, seku mazināšanai un novēršanai piešķirto līdzekļu pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums.

Zemkopības ministrijai laikā no 2020.gada 12.marta līdz 31.decembrim saistībā ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu, seku mazināšanu un novēršanu Ministru kabinets ir piešķīris papildu līdzekļus 45 709 594 *euro* apmērā, no kuriem faktiski izlietoti 37 750 364 *euro*. Valsts kontrole ir izvērtējusi Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai, seku mazināšanai un novēršanai piešķirto līdzekļu pieprasījumu pamatotību un faktisko izlietojumu 37 743 515 *euro* apmērā, tostarp:

- ❖ atbalstam ražotājiem un citiem uzņēmumiem lauksaimniecības un pārtikas nozarē saistībā ar Covid-19 izplatības ietekmi izlietoto finansējumu 29 443 600 *euro* apmērā;
- ❖ lauku saimniecību riska pārvaldībai un nepārtrauktas pārejas nodrošināšanai 2021.–2027.gada plānošanas periodā izlietoto finansējumu 4 999 944 *euro* un uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020.gadam uzsākto investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem izlietoto finansējumu 3 097 226 *euro* – kopā 8 097 170 *euro* apmērā;
- ❖ stipendiju skaita un apmēra palielināšanai atbilstoši noteikumiem² pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas), bakalaura un maģistra līmeņa studijām valsts augstskolās un koledžās un lai mazinātu Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku ietekmi uz izglītības nozari Zemkopības ministrijas izlietoto finansējumu – 202 745 *euro*.

Vērtējot kopumā visu lauksaimniecības un pārtikas nozarē izmaksāto atbalstu Covid-19 izplatības ietekmes mazināšanai 37 540 770 *euro* apmērā un salīdzinoši vērtējot to, kā Covid-19 krīze ietekmēja lauksaimniecības nozari un citas Latvijas tautsaimniecības nozares, revidenti secināja, ka Ministru kabinets nav rūpīgi izvērtējis, vai lauksaimniekiem sniegtais atbalsts ir līdzsvarots ar atbalstu citām nozarēm. Tā kā saskaņā ar Eiropas Komisijas pamatnostādņem³ glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsts ir viens no visvairāk ekonomiku un konkurenci kropļojošiem valsts atbalsta veidiem, no kopējās sabiedrības viedokļa šis fakts ir kritiski vērtējams.

Ministru kabinets ir lēmis⁴ arī 2021.gadā no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķirt Zemkopības ministrijai finansējumu, kas nepārsniedz 45 500 000 *euro*. Tāpēc Valsts kontrole aicinās Ministru kabinetu turpmāk rūpīgi izvērtēt nozarēm piešķirtā valsts atbalsta nosacījumus, lai novērstu tā iespējamo nelabvēlīgo ietekmi un veicinātu valsts izdevumu efektivitāti un solidaritāti.

Atbalstam ražotājiem un citiem uzņēmumiem lauksaimniecības un pārtikas nozarē saistībā ar Covid-19 izplatības ietekmi piešķirtā finansējuma izlietojums

Revidenti, izlases veidā pārbaudot Lauku atbalsta dienesta veikto atbalsta administrēšanu, nekonstatēja neatbilstības atbalsta izmaksā un secināja, ka atbalsts 29 443 600 *euro* apmērā ir aprēķināts un izmaksāts atbilstoši Ministru kabineta noteikumos⁵ noteiktajām administratīvajām prasībām. Tomēr, tā kā Zemkopības ministrija atbalsta izmaksas gaitā nepārskatīja atbalstam ienākumu stabilizēšanai noteiktu lopkopības nozaru lauksaimniekiem noteiktās fiksētās atbalsta likmes, pēc aprēķina ekonomiskās būtības nav ievērota Ministru kabineta noteikumu Nr.219 prasība⁶, ka atbalsts ienākumu stabilizēšanai noteiktu lopkopības nozaru lauksaimniekiem tiek piešķirts kā vienreizējs kompensējošs maksājums. **Ar valsts atbalsta maksājumiem ne tikai tika kompensēts pēc Zemkopības ministrijas aplēsēm noteiktais nozares ieņēmumu samazinājums, bet daļai pat palielināti ieņēmumi salīdzinājumā ar attiecīgiem iepriekšējo gadu periodiem.**

Lasīt vairāk: [Starpziņojums “Zemkopības ministrijai piešķirto papildu līdzekļu valsts atbalstam lauksaimniecībai, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi, pieprasījuma pamatojums un izlietojums”.](#)

Zemkopības ministrija nepārskatīja atbalstam noteiktās fiksētās atbalsta likmes, un ar atbalstu tika ne tikai kompensēts ieņēmumu kritums, bet arī palielināti atsevišķu lauksaimniecības nozaru ieņēmumi salīdzinājumā ar iepriekšējiem periodiem

Lauku saimniecību riska pārvaldībai un uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020.gadam uzsākto investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem piešķirtā finansējuma izlietojums

Revidenti, izlases veidā pārbaudot Lauku atbalsta dienesta veikto atbalsta administrēšanu, nekonstatēja neatbilstības atbalsta izmaksā un secināja, ka atbalsts 8 097 170 *euro* apmērā ir aprēķināts un izmaksāts atbilstoši Ministru kabineta noteikumos⁷ noteiktajām administratīvajām prasībām.

Tomēr 35 gadījumos no izlasē iekļautajiem 104 darījumiem Lauku atbalsta dienests ir veicis atbalsta izmaksu, neievērojot likumā⁸ noteikto procedūru – nenosūtot pozitīvu lēmumu par atbalsta apjomu gadījumos, kad netika piemērots atbalsta summas samazinājums, bet izmaksu veicot, pamatojoties uz atbalsta aprēķinu. Tas liecina par trūkumiem Lauku atbalsta dienesta iekšējās kontroles vidē.

Lai arī šo programmu īstenošanai izlietotie līdzekļi bija piešķirti Covid-19 seku mazināšanai un pārvarēšanai, Covid-19 ietekme ne uz atbalsta saņēmējiem, ne to pārstāvētajām lauksaimniecības nozarēm netika vērtēta.

Zemkopības ministrijai piešķirto līdzekļu stipendiju skaita un apmēra palielināšanai pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas), bakalaura un maģistra līmeņa studijām valsts augstskolās un koledžās izlietojums

Revīzijā, izlases veidā pārbaudot Latvijas Lauksaimniecības universitātes izmaksātās stipendijas⁹, secināts, ka Zemkopības ministrijai piešķirtie līdzekļi stipendiju skaita un apmēra palielināšanai pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas), bakalaura un maģistra līmeņa studijām valsts augstskolās un koledžās 202 745 *euro* apmērā, lai mazinātu Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku ietekmi uz izglītības nozari, izlietoti atbilstoši to piešķiršanas mērķim un noteikumiem¹⁰.

Ieteikumi

Revīzijā, tajā skaitā starpziņojumā, kopā ir sniegti septiņi ieteikumi par gada pārskata sagatavošanu, no tiem:

- ❖ *četri* ieteikumi ir sniegti par izdevumiem un atbalstu Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai (galvenais revīzijas jautājums) un, tos ieviešot, tiks noteikti skaidrāki valsts atbalsta piešķiršanas kritēriji, nepieļauta noteiktā atbalsta līmeņa pārsniegšana un uzlabota iekšējās kontroles vide Lauku atbalsta dienestā;
- ❖ *trīs* ieteikumi ir sniegti par pārējām pārskata daļām un, tos ieviešot, tiks pilnveidota dienesta automobiļu izmantošanas uzraudzība Zemkopības ministrijas resorā, lai nodrošinātu ekonomisku un efektīvu dienesta autotransporta izmantošanu, kā arī tiks nodrošināta budžeta līdzekļu ekonomija.

Zemkopības ministrijai ir sniegti **septiņi** ieteikumi

Revīzijas starpziņojumā papildus ieteikumiem ir sniegts arī *viens* priekšlikums *Ministru kabinetam* ar mērķi līdzīgos valsts atbalsta nepieciešamības gadījumos nodrošināt mehānismu efektīva un solidāra valsts atbalsta sniegšanai.

1. daļa. Gada pārskata sagatavošana

Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Zemkopības ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un darbības rezultātiem gadā, kas noslēdzās 2020.gada 31.decembrī, un tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Pārskata daļa – izdevumi

Izdevumi un atbalsts Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai (galvenais revīzijas jautājums)

Revīzijas jautājums atbilstoši 701.starptautiskajam revīzijas standartam “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā”¹¹, kas pēc revidentu profesionālā sprieduma bija visnozīmīgākais visās finanšu revīzijās par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2020.gada pārskatu sagatavošanas pareizību, ir **Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai, seku mazināšanai un novēršanai piešķirto līdzekļu pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums.**

Revīzijas standartu izpratnē galvenie revīzijas jautājumi ir jautājumi, kas saskaņā ar revidenta profesionālo spriedumu ir kārtējā perioda finanšu pārskatu revīzijas kontekstā nozīmīgi jautājumi, par kuriem ziņo revidējamās vienības vadībai un kuriem revidents ir pastiprināti pievērsis uzmanību. Par galvenajiem revīzijas jautājumiem netiek sniegts atsevišķs atzinums.

Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšana, seku mazināšana un novēršana ir prasījusi ievērojamus valsts budžeta līdzekļus. Kopš ārkārtējās situācijas izsludināšanas un līdz 31.12.2020. Ministru kabinets ir pieņēmis lēmumus par valsts budžeta līdzekļu piešķirumu un pārdali pamatfunkciju īstenošanai par 1 238 192 125¹² euro.

Zemkopības ministrijai laika posmā no 2020.gada 12.marta līdz 2020.gada 31.decembrim saistībā ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu, seku mazināšanu un novēršanu Ministru kabinets ir piešķīris papildu līdzekļus 45 709 594 euro apmērā.

Valsts kontrole ir veltījusi īpašu uzmanību, lai izvērtētu Covid-19 pandēmijas pārvarēšanai, tās seku novēršanai un mazināšanai piešķirto valsts budžeta līdzekļu pieprasījumu pamatotību un faktisko izlietojumu. Zemkopības ministrijai piešķirto finansējuma 35 500 000 euro apmērā no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem izlietojumu, kas piešķirts atbalstam ražotājiem un citiem uzņēmumiem lauksaimniecības un pārtikas nozarē saistībā ar Covid-19 izplatības ietekmi un lauksaimniecību, Valsts kontrole ir izvērtējusi jau revīzijas gaitā un veikto pārbaužu rezultātus atklājusi revīzijas starpziņojumā¹³. Savukārt 10 709 594 euro piešķiruma atbalstam lauku saimniecību riska pārvaldībai un uzņēmuma likviditātei un naudas plūsmas saglabāšanai, kā arī Latvijas Lauksaimniecības universitātei studentu stipendiju apmaksai, izlietojuma pārbaužu rezultātus Valsts kontrole ir atklājusi šajā ziņojumā (detalizēti skatīt 1.tabulu).

1.tabula

Zemkopības ministrijai 2020.gadā papildus piešķirtie, izlietotie un no tiem pārbaudītie līdzekļi Covid-19 pandēmijas pārvarēšanai, tās seku novēršanai un mazināšanai

Datums, kad MK lēmis par finansējuma piešķiršanu	Atbalsta pasākums jeb piešķiruma mērķis, kam paredzēts izlietot	Ar MK rīkojumu piešķirtā summa 2020.gadā, euro	Faktiski izlietotā summa 2020.gadā, euro	Revīzijā pārbaudītā summa, euro
Pasākumi, kuru pārbauzu rezultāti atklāti starpziņojumā				
MK 17.04.2020. rīkojums Nr.200	Atbalstam ražotājiem un citiem uzņēmumiem lauksaimniecības un pārtikas nozarē saistībā ar Covid-19 izplatības ietekmi uz tautsaimniecību	35 500 000	29 443 600	29 443 600 ¹⁴
Kopā		35 500 000	29 443 600	29 443 600
Pasākumi, kuru pārbauzu rezultāti atklāti šajā ziņojumā				
MK 17.04.2020. rīkojums Nr.200	Atbalstam ražotājiem un citiem uzņēmumiem lauksaimniecības un pārtikas nozarē saistībā ar Covid-19 izplatības ietekmi uz tautsaimniecību (Lauku saimniecību riska pārvaldībai un uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020.gadam uzsākto investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem)	10 000 000	8 097 170	8 097 170
MK 26.08.2020. rīkojums Nr.472	Lai atbilstoši MK 2020.gada 11.augusta noteikumiem Nr.520 "Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 24.augusta noteikumos Nr.740 "Noteikumi par stipendijām"" palielinātu stipendiju skaitu un apmēru pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas), bakalaura un maģistra līmeņa studijām valsts augstskolās un koledžās un mazinātu Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku ietekmi uz izglītības nozari, tai skaitā: 202 745 euro Zemkopības ministrijai	202 745	202 745	202 745
Kopā		10 202 745	8 299 915	8 299 915
Pasākumi, kas nav iekļauti revīzijas apjomā				
MK 29.09.2020. rīkojums Nr.575	Lai nodrošinātu 2020.gadā nepieciešamo finansējumu pedagogu minimālās algas likmes paaugstināšanai līdz 790 euro ar 2020.gada 1.septembri, tai skaitā: 5327 euro Zemkopības ministrijai	5327	5327	0
MK 24.11.2020. rīkojums Nr.680	Piemaksas vispārējās izglītības iestāžu (izņemot pirmsskolas izglītības iestādes) 7.–12. klašu pedagogiem, profesionālās pamatizglītības, arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības programmu pedagogiem, kā arī 1.-6. klašu pedagogiem, kuri īsteno attālināto mācību procesu	1522	1522	0
Kopā		6849	6849	0
Pavisam kopā		45 709 594	37 750 364	37 743 515

Papildus starpziņojumā atklātajai informācijai veiktās pārbaudes par Covid-19 izdevumiem

Papildus revīzijas gaitā sagatavotajam starpziņojumam šajā revīzijas ziņojuma daļā ir atklāta informācija par veikto pārbaudi un konstatēto par Covid-19 pandēmijas pārvarēšanai, tās seku novēršanai un mazināšanai Zemkopības ministrijai piešķirto valsts budžeta līdzekļu **10 202 745 euro** apmērā:

piešķirtā finansējuma līdz 10 000 000 *euro* Covid-19 ietekmē radušos finansiālo grūtību mazināšanai lauksaimniecības, mežsaimniecības, zivsaimniecības un pārtikas ražošanas nozarēm

un

Zemkopības ministrijai piešķirto līdzekļu 202 745 *euro* apmērā, lai palielinātu studijām stipendiju skaitu un apmēru un mazinātu Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku ietekmi uz izglītības nozari 2020./2021.mācību gadā,

pieprasījumu pamatotību un faktisko izlietojumu (8 299 915 *euro* apmērā).

Revīzijā ir gūta pārliecība¹⁵, ka Zemkopības ministrijai piešķirtais finansējums **202 745 euro** apmērā¹⁶, lai palielinātu studijām stipendiju skaitu un apmēru un mazinātu Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku ietekmi uz izglītības nozari 2020./2021. mācību gadā, ir pamatots un izlietots atbilstoši mērķim.

Lauku saimniecību riska pārvaldībai un uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020.gadam uzsākto investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem piešķirtā finansējuma līdz 10 000 000 *euro* Covid-19 ietekmē radušos finansiālo grūtību mazināšanai lauksaimniecības, mežsaimniecības, zivsaimniecības un pārtikas ražošanas nozarēm izlietojums

Revidenti, izlases veidā pārbaudot Lauku atbalsta dienesta veikto atbalsta programmu administrēšanu, secināja, ka atbalsts no piešķirtajiem līdzekļiem Covid-19 ietekmē radušos finansiālo grūtību mazināšanai 8 097 170 *euro* apmērā ir aprēķināts un izmaksāts atbilstoši Ministru kabineta noteikumos¹⁷ noteiktajām administratīvajām prasībām. Tomēr 35 gadījumos no izlasē iekļautajiem 104 darījumiem Lauku atbalsta dienests ir veicis atbalsta izmaksu, neievērojot likumā¹⁸ noteikto procedūru – nenoformējot un nenosūtot pozitīvo lēmumu par atbalsta apjomu gadījumos, kad netika piemērots atbalsta summas samazinājums, bet izmaksu veicot, pamatojoties uz atbalsta aprēķinu. Tas liecina par trūkumiem Lauku atbalsta dienesta iekšējās kontroles vidē.

Šajās programmās valsts budžeta atbalsts tika piešķirts, pieņemot, ka Covid-19 ir skāris visu lauksaimniecības nozari. 2020.gada decembrī izmaksājot esošajām atbalsta programmām¹⁹ piešķirto papildu, ar Covid-19 ietekmi pamatoto atbalstu lauku saimniecību riska pārvaldībai

un uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020.gadam uzsākto investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem, nebija jāvērtē Covid-19 ietekme uz katra individuālā atbalsta saņēmēja darbību, jo tika pieņemts, ka ārkārtējā situācija nozarē ietekmē visus vienādi.

Vērtējot kopumā visu 2020.gadā lauksaimniecības un pārtikas nozarē izmaksāto atbalstu Covid-19 izplatības ietekmes mazināšanai 37 540 770 *euro* apmērā un salīdzinoši vērtējot to, kā Covid-19 krīze ietekmēja lauksaimniecības un pārtikas nozari un citas Latvijas tautsaimniecības nozares, revidenti secināja, ka nav pietiekami vērtēta Covid-19 krīzes ietekme uz lauksaimniecības un pārtikas nozari un nav rūpīgi izvērtēts, vai lauksaimniekiem sniegtais atbalsts ir līdzsvarots ar atbalstu citām nozarēm.

Zemkopības ministrija dažas dienas pēc Ministru kabineta 2020.gada 12.martā pieņemtā rīkojuma²⁰ par ārkārtējās situācijas izsludināšanu izveidoja krīzes vadības grupu, lai veiktu regulāru situācijas attīstības uzraudzību saistībā ar Covid-19 izplatības izraisīto seku ietekmi uz lauksaimniecības un pārtikas ražošanas nozarēm. Zemkopības ministrija sadarbībā ar sociālajiem partneriem vienojās par noteiktu pasākumu īstenošanu lauksaimniecības produktu ražotāju un pārstrādes uzņēmumu dzīvotspējas stiprināšanai, tajā skaitā paredzot piešķirt papildu valsts finansējumu līdz 10 000 000 *euro* apmērā jau **esošajām** atbalsta programmām lauku saimniecību riska pārvaldībai²¹, kā arī kredītprocentu daļējai dzēšanai²².

Ievērojot Zemkopības ministrijas apsvērumus un aprēķinus, Ministru kabinets 2020.gada 14.aprīlī pieņēma noteikumus Nr.208 “Grozījumi Ministru kabineta 2015. gada 25. augusta noteikumos Nr. 492 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā”” un noteikumus Nr.209 “Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumos Nr.59 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā””, kas precizēja kārtējam gadam izmaksājamās atbalsta summas un atbalsta izmaksas nosacījumus. Pēc noteikumu grozījumiem ar Ministru kabineta rīkojumu²³ 2020.gada 17.aprīlī tika piešķirts papildu valsts finansējums šo esošo atbalsta programmu īstenošanai – finansējums līdz 10 000 000 *euro* bija paredzēts:

- līdz 5 000 000 *euro*²⁴ – atbalstam lauku saimniecību riska pārvaldībai un nepārtrauktas pārejas nodrošināšanai 2021.–2027.gada plānošanas periodā;
- līdz 5 000 000 *euro*²⁵ – uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020.gadam uzsākto investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem²⁶.

Atbalsta izmaksa

Ar Finanšu ministrijas rīkojumiem Zemkopības ministrijai (Lauku atbalsta dienestam) tika piešķirti līdzekļi, no kuriem atbalstam lauku saimniecību riska pārvaldībai un nepārtrauktas pārejas nodrošināšanai 2021.–2027.gada plānošanas periodā tika izlietoti 4 999 943 *euro* jeb 100% no sākotnēji paredzētā maksimālā apmēra līdz 5 000 000 *euro*, savukārt uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020.gadam uzsākto investīciju projektu īstenošanai un

finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem tika izlietoti 3 097 226 *euro* jeb 62% no sākotnēji paredzētā maksimālā apmēra līdz 5 000 000 *euro*. No šīm programmām papildus piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem kopā tika izlietoti 8 097 170 *euro* jeb 81% no sākotnēji paredzētā atbalsta apjoma.

Uz atbalstu lauku saimniecību riska pārvaldībai un nepārtrauktas pārejas nodrošināšanai 2021.–2027.gada plānošanas periodā varēja pretendēt fiziskas vai juridiskas personas, kas atbilst Regulā²⁷ noteiktajiem aktīvā lauksaimnieka nosacījumiem. Nekādi citi specifiski, ar Covid-19 ietekmi saistīti kritēriji atbalsta pretendentu atlasei netika piemēroti.

Savukārt atbalstam uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020. gadam uzsāktu investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem varēja pretendēt lauksaimnieki, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecības produktu ražošanu (fiziskas un juridiskas personas), atzītas lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, pretendenti, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi²⁸, un pretendenti, kas nodarbojas ar zvejniecību un zvejas produktu apstrādi²⁹. Arī šajā programmā atbalsta pretendentu atlasei netika piemēroti citi specifiski, ar Covid-19 ietekmi saistīti, kritēriji.

No Covid-19 seku novēršanai paredzētā finansējuma abās atbalsta programmās 2020.gada decembrī tika izmaksāts atbalsts 8 097 170 *euro* apmērā 1959 unikāliem klientiem, veicot 2590 aprēķinus (papildu informāciju skatīt 2.pielikumā).

Revidentiem, izlases veidā pārbaudot 104 darījumu 1 911 964 *euro* vērtībā, kas ir 24% apmērā no izmaksātā atbalsta monetārās vērtības, norisī, veiktās procedūras un iekšējās kontroles darbību, konstatētais sniedza revidentiem pārliecību, ka atbalsts 8 097 170 *euro* apmērā ir aprēķināts un izmaksāts atbilstoši Ministru kabineta noteikumos³⁰ noteiktajām administratīvajām prasībām.

Tomēr atsevišķos gadījumos Lauku atbalsta dienests ir veicis atbalsta izmaksu, pamatojoties uz veikto atbalsta aprēķinu, bet nenoformējot lēmumu par atbalsta apjomu, kā tas paredzēts likumā³¹, kā arī par pieņemto lēmumu neinformējot atbalsta saņēmēju. Saskaņā ar likumu³² Lauku atbalsta dienesta amatpersonu pieņemtie lēmumi ir obligāti fiziskām un juridiskām personām, kuras pretendē uz valsts atbalstu un Eiropas Savienības atbalstu un kurām tas ir piešķirts. Par pieņemto lēmumu Lauku atbalsta dienests paziņo atbalsta pretendenta, izmantojot elektronisko pieteikšanās sistēmu. Informācijas sistēmā elektroniski izveidotais lēmums par atbalsta pretendenta iesniegumu valsts atbalsta un Eiropas Savienības atbalsta saņemšanai un ar to saistītie dokumenti ir saistoši bez amatpersonas paraksta. Gadījumā, ja atbalsta saņēmējs ir fiziska persona, kas neveic saimniecisko darbību, tai ir izvēles tiesības saņemt Lauku atbalsta dienesta izdotos dokumentus elektroniskajā pieteikšanās sistēmā vai papīra dokumenta veidā.

No revidentu pārbaudītajiem izlasē iekļautajiem 52 no 1431 darījuma atbalsta programmā uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020. gadam uzsāktu investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem 13 darījumos ar kopējo summu 244 819 *euro* elektroniski noformētajā atbalsta lietā nebija iekļauts lēmums par atbalsta izmaksu, bet maksājums tika veikts. Savukārt lauku saimniecību riska pārvaldības un nepārtrauktas pārejas nodrošināšanai uz 2021.–2027.gada plānošanas periodu programmā 22 darījumos ar kopējo summu 492 762 *euro* nebija iekļauts lēmums par atbalsta izmaksu.

Saskaņā ar Lauku atbalsta sniegto informāciju:

Esam konstatējuši, ka atsevišķos gadījumos atbalsta pretendentiem nav nosūtīti pozitīvie lēmumi par pieņemto lēmumu. Iepriekšējos gadus nesūtījām pozitīvos lēmumus, jo to nenoteica MK noteikumi, kā arī kredītprocenti ir kompensācijas maksājums bez nosacījumu ievērošanas pēc atbalsta izmaksas.

Pēdējā kārtā ieviesām risinājumu, ka pieteikumiem, kuros nav samazinājumu, lēmumi jau automātiski ģenerējas sistēmā, bet atsevišķos gadījumos reģionālo pārvalžu darbinieki šo procesu nav palaiduši. Esam veikuši pārrunas ar darbiniekiem, un nākamgad tiks izveidots kontroles mehānisms, lai nokontrolētu, vai visi lēmumi ir aizsūtīti.

Situācija, kad Lauku atbalsta dienesta amatpersonas veic atbalsta izmaksu saskaņā ar Lauku atbalsta dienesta darbinieka veikto aprēķinu, bet bez attiecīga likumā³³ paredzēta lēmuma noformēšanas, liecina par trūkumiem dienesta iekšējās kontroles vidē.

Saskaņā ar likumu³⁴ grāmatvedības reģistros izdara ierakstus, kas pamatoti ar attaisnojuma dokumentiem. Tādējādi izmaksātā atbalsta pamatojums Lauku atbalsta dienesta grāmatvedības uzskaitē ir lēmums par atbalsta piešķiršanu, savukārt atbalsta saņēmēja grāmatvedības uzskaitē šis lēmums ir attaisnojuma dokuments par saņemto valsts atbalstu. Saskaņā ar likumu³⁵ tiešās pārvaldes iestādes vadītājs izveido iestādes iekšējās kontroles sistēmu, kā arī uzrauga un uzlabo to.

Ziņojuma saskaņošanas laikā Zemkopības ministrija sniedza šādu informāciju³⁶:

Dažiem klientiem LAD nebija nosūtījis pozitīvo atbalsta aprēķina lēmumu. Savukārt klientiem bija pieejama LAD elektroniskās pieteikšanās sistēmā (EPS) informācija, par to, ka klienta pieteikums ir apstiprināts, kā arī bija redzama izmaksājamā atbalsta summa. Uz 2021.gada 22.aprīli LAD ir nosūtījis pozitīvos lēmumus 35 klientiem, kuriem iepriekš lēmumi netika nosūtīti.

Detalizēti par atbalsta izmaksas nosacījumiem un revidentu veikto pārbaūžu apjomu skatīt 2.pielikumu.

Atbalsta, lai mazinātu Covid-19 negatīvo ietekmi lauksaimniecībai un pārtikas pārstrādei, apmēra samērīgums

Piešķirot finansējumu lauku saimniecību riska pārvaldībai un uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020.gadam uzsākto investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem, Zemkopības ministrija pieņēma, ka ārkārtējā situācija ietekmē lauksaimniecības nozari un visus nozarē iesaistītos vienādi. Tāpēc nebija jāvērtē un noteikumi neparedzēja vērtēt Covid-19 ietekmi, piešķirot atbalstu individuālam atbalsta saņēmējam.

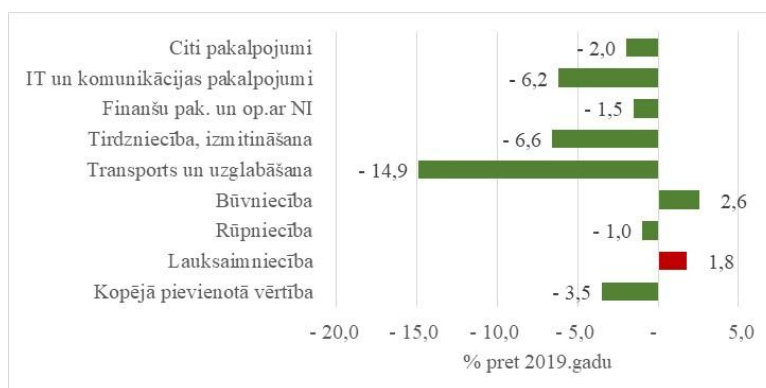
Anotācijā³⁷ attiecībā uz programmu lauku saimniecību riska pārvaldībai ir norādīts, ka Covid-19 negatīvās ietekmes dēļ saimniecībās ir problēmas ar apgrozāmajiem līdzekļiem un situācijā, kad nav pieejams pietiekams valsts atbalsts par apdrošināšanas polišu iegādi, daļa saimniecību varētu izvēlēties neiegādāties apdrošināšanas polises. Iestājoties kādam no riskiem, piemēram, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu gadījumā, attiecīgā saimniecība ciestu papildu zaudējumus, jo valsts kompensācija par riskiem, kurus iespējams apdrošināt, nav paredzēta.

Attiecībā uz nepieciešamību papildināt kredītprocentu dzēšanai pieejamos līdzekļus anotācijā³⁸ ir norādīts, ka, lai sekmīgāk novērstu Covid-19 ietekmi uz lauksaimniecības, mežsaimniecības un pārtikas ražošanas nozari, ir nepieciešams veicināt lauksaimniecības primārās produkcijas ražotāju, pārtikas produkcijas ražotāju, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību saimnieciskās darbības attīstību, piesaistot finanšu līdzekļus pietiekamā apmērā investīciju attīstības nodrošināšanai.

Analizējot atbalsta saņēmējus šajās programmās, revidenti konstatēja, ka programmā lauku saimniecību riska pārvaldībai 82% vai 1 096 589 euro no izlasē iekļautā atbalsta apjoma tika novirzīti saņēmējiem, kas nodarbojās ar graudu audzēšanu. Savukārt kredītprocentu dzēšanai piešķirtie līdzekļi 33% vai

1 020 068 *euro* apmērā no visa Covid-19 finansējuma apjoma tika izlietoti kredītprocentu apmaksai, kas tika maksāti par iegādātu lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kā arī būvēm un tehnikai tika izlietoti 1 661 802 *euro* vai 33%. Tas liecina, ka arī būtiska šī atbalsta daļa tika novirzīta graudu audzēšanas nozarei. Ievērojot to, ka 2020.gadā iegūta Latvijas vēsturē lielākā graudu kopražā³⁹, nav pamata uzskatīt, ka šī lauksaimniecības apakšnozare smagi cieta no Covid-19 krīzes. Neraugoties uz to, šajās Covid-19 programmās tika saņemts relatīvi būtisks atbalsts.

Kopumā, vērtējot salīdzinājumā ar citām Latvijas tautsaimniecības nozarēm, lauksaimniecība un pārtikas pārstrāde no Covid-19 izraisītā ārkārtējā stāvokļa 2020.gadā cieta samērā maz. To apliecina arī Finanšu ministrijas apkopotie dati⁴⁰. Tikai lauksaimniecībā un būvniecībā 2020.gadā salīdzinājumā ar 2019.gadu fiksēts pievienotās vērtības pieaugums iekšzemes kopproduktā. Līdzīga situācija nozarē bija konstatēta jau pēc pirmajiem 2020.gada trim ceturkšņiem⁴¹, kas liecināja, ka lauksaimniecības nozare pēc sākotnējā ekonomisko rādītāju krituma aprīlī–maijā spēja veiksmīgi atgūties (detalizēti skatīt 1.attēlu).

1.attēls. IKP izaugsme no nozaru un izlietojuma puses 2020.gadā salīdzinājumā ar 2019.gadu, %

Datu avots: <https://www.fm.gov.lv/lv/media/6089/download>

Iepriekš minētais sakrīt ar starpziņojumā⁴² secināto, ka Zemkopības ministrijai un Ministru kabinetam, sniedzot atbalstu primāro lauksaimniecības produktu ražotājiem un pārstrādātājiem, ir rūpīgi jāizvērtē sniegtā atbalsta apjoms un nosacījumi, it īpaši salīdzinot ar citām nozarēm sniegto atbalstu, lai novērstu valsts atbalsta nelabvēlīgo ietekmi uz kopējo tautsaimniecību. Šis aspekts ir aktuāls, jo Ministru kabinets ir nolēmis⁴³ arī 2021.gadā no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķirt Zemkopības ministrijai finansējumu, kas nepārsniedz 45 500 000 *euro*. Līdzekļu izmaksas un piešķiršanas nosacījumi visām atbalsta programmām vēl nav noteikti.

Ieteikumi

Lai nodrošinātu likuma⁴⁴ prasības un uzlabotu iekšējās kontroles vidi, Lauku atbalsta dienestam:

- noformēt un nosūtīt atbalsta saņēmējiem lēmumus par atbalsta izmaksu arī gadījumos, kad nav piemērots atbalsta summas samazinājums;
- nodrošināt atbalsta līdzekļu izmaksu pēc attiecīga lēmuma pieņemšanas un noformēšanas arī pozitīva lēmuma gadījumā.

2. daļa. Iepriekšējās revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana – iestāžu autoparka lietošana, uzturēšana un kontrole

Iepriekšējās revīzijās⁴⁵ Zemkopības ministrijas padotības iestādēm par to autoparka lietošanu, uzturēšanu un kontroli sniegti vairāki būtiski ieteikumi, tajā skaitā tādi sistēmiska rakstura ieteikumi, kuru ieviešana atbilstoši ieteikumu mērķiem, Valsts kontroles ieskatā, radītu būtisku pozitīvu efektu.

Ieteikumu ieviešanas procesā ir veiktas dažādas aktivitātes (izmaiņas normatīvajos aktos, apmācības, diskusijas u.c.), kurām, vadoties pēc Valsts kontrolei iesniegtās informācijas un dokumentiem, vajadzētu novērst iepriekš konstatētās problēmas. Tomēr, veicot pārbaudes izlasē iekļautajās iestādēs, revidenti konstatēja, ka, neraugoties uz sakārtotajiem iestāžu iekšējiem normatīvajiem dokumentiem un tādējādi pilnveidoto iekšējās kontroles vidi, veiktās darbības ne vienmēr ir novērsušas identificētos trūkumus, un atsevišķos gadījumos atteikšanās veikt turpmākās darbības, lai sasniegtu ieteikumu mērķus, Valsts kontroles ieskatā, liecina par nepietiekamu ieinteresētību būtisku problēmu risināšanā.

Saskaņā ar likumu⁴⁶ tiešās pārvaldes iestādes vadītājs izveido iestādes iekšējās kontroles sistēmu, kā arī uzrauga un uzlabo to, tādējādi dienesta automobiļu izmantošanas kontrole ir iestādes vadītāja tieša atbildība.

Tomēr, ievērojot to, ka Zemkopības ministrijas resorā ir labi piemēri, kā nodrošināt dienesta automobiļu uzraudzību, proti, Lauku atbalsta dienests, revidentu ieskatā, Zemkopības ministrijai būtu jāuzņemas lielāka loma šīs jomas sakārtošanā.

Saskaņā ar Zemkopības ministrijas kārtību⁴⁷ ir noteikts, ka iestādēm ir jāpamato tikai automobiļa iegūšanas izvēlētais veids, tas ir, vai tā būs automobiļu noma vai iegāde. Iestādes saskaņo tikai automobiļu iegādi vai/un nomu, bet to uzskaitē un ekspluatācijas kontrole paliek iestāžu pārziņā. Rezultātā iestādēs ir dažāda pieeja izlietotās degvielas uzskaitē, maršruta lapu noformēšanā un GPS pakalpojuma iegādē un izmantošanā. Izmantotās pieejas, revidentu vērtējumā, ne visos gadījumos ir efektīvas un ekonomiski izdevīgas.

Valsts kontroles vērtējumā, lai Zemkopības ministrija nodrošinātu pienācīgu iestāžu dienesta automobiļu lietošanas, uzturēšanas un kontroles uzraudzību resorā, būtu nepieciešams veicināt vienotu dienesta automobiļu lietošanas, uzturēšanas un kontroles kārtību – organizējot pieredzes apmaiņu starp iestādēm, veicot regulārus kontroles pasākumus vai

izdodot noteikta rakstura iekšējos dokumentus. Tādējādi Zemkopības ministrijai būtu jāiesaistās minētā resursa pārraudzībā ne tikai formāli, bet arī faktiski.

Zemkopības ministrijas resoram ir otrais lielākais autoparks valsts pārvaldē⁴⁸. Resorā lielākais autoparks ir Valsts meža dienestam, kas pēc Valsts policijas ir arī otrais lielākais starp visām valsts pārvaldes iestādēm.

Lai nodrošinātu ekonomisku un racionālu valsts budžeta līdzekļu izlietošanu, kā arī tiktu ievērotas normatīvo aktu prasības automobiļu lietošanā un uzturēšanā, laika periodā no 2011.gada līdz 2016.gadam Valsts kontrole revīzijās⁴⁹ Zemkopības ministrijas resora iestādēm kopā ir sniegusi 11 ieteikumus, kuri, pamatojoties uz dokumentu izvērtējumu, atzīti par ieviestiem (iestāžu veiktās darbības ieteikumu ieviešanā detalizēti skatīt 3.pielikumā).

Lai pārliecinātos par to, ka iestāžu ieviestie ieteikumi sniedz uzlabojumus autoparka pārvaldībā un tā ir efektīva un ekonomiska, revidenti šīs revīzijas ietvaros ir veikuši pārbaudes piecās Zemkopības ministrijas padotības iestādēs:

- Valsts meža dienestā;
- Pārtikas un veterinārajā dienestā;
- Lauku atbalsta dienestā⁵⁰;
- Valsts augu aizsardzības dienestā;
- Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā.

Kopējās dienesta automobiļu izmaksas Zemkopības ministrijas pārbaudītajās iestādēs 2020.gadā bija 3 079 078 *euro* (skatīt 2.tabulu), tajā skaitā izdevumi degvielai 888 383 *euro*. Salīdzinoši ar 2019.gadu izdevumi ir samazinājušies par 7%, tas saistīts ar degvielas izmaksu samazinājumu. Vidējās autoparka ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas uz vienu kilometru nav mainījušās un gan 2019., gan 2020.gadā ir 0,26 *euro*/km. Kopā autoparka ekspluatācijas un uzturēšanas izdevumi 2020.gadā veidoja 2,4% no kopējiem izdevumiem⁵¹ šajās izlasē iekļautajās iestādēs. Vislielākais īpatsvars automobiļu izdevumiem 11,7% ir Valsts meža dienestam, mazākais īpatsvars 0,4% no visiem izdevumiem ir Lauku atbalsta dienestam.

2.tabula

Zemkopības ministrijas padotībā esošo izlasē iekļauto iestāžu dienesta autoparka uzturēšanas izdevumi

Iestāde	Autoparka ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas, ieskaitot nolietojumu (euro)		Degvielas izmaksas (euro)		Vidējās viena automobiļa uzturēšanas izmaksas 2020. gadā (euro)	Vidējās autoparka ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas 2020.gadā uz vienu km (euro)
	2019.gadā	2020.gadā	2019.gadā	2020.gadā		
Valsts meža dienests	1 864 568	1 793 333	621 248	523 610	4 610	0,26
Pārtikas un veterinārais dienests	570 790	488 212	197 728	138 092	2 872	0,23
Lauku atbalsta dienests	360 748	318 383	111 893	78 689	4 484	0,30
Valsts augu aizsardzības dienests	334 846	319 724	82 944	72 646	4 152	0,27
Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra	193 205	159 426	93 925	75 346	2 571	0,22
Kopā	3 324 157	3 079 078	1 107 738	888 383	3 738*	0,26*

* Vidējās izmaksas izlasē iekļautajās iestādēs.

Saskaņā ar Zemkopības ministrijas kārtību⁵² ir noteikts, ka iestādēm ir jāpamato tikai automobiļa iegādes izvēlētais veids, tas ir, vai tā būs automobiļu noma vai iegāde. Zemkopības ministrijas resorā nav izstrādāta cita veida vienota automobiļu lietošanas, uzturēšanas un kontroles kārtība vai vadlīnijas. Līdz ar to iestādes ar Zemkopības ministriju saskaņo tikai automobiļu iegādi un/vai nomu.

2020.gadā revīzijā pārbaudīto iestāžu rīcībā bija 769 automobiļi, tai skaitā 671 īpašumā un 98 nomāti. Dienesta automobiļu skaitu, iegādes veidu un to iegādes dinamiku iestādēs skatīt 3.tabulā.

Zemkopības ministrijas padotībā esošo izlasē iekļauto iestāžu dienesta autoparks

Iestāde	Iegādāto automobiļu skaits laika posmā no 2016.gada līdz 2020.gadam			Automobiļu skaits 2020.gadā		
	Jauni	Lietoti	Iegūti bezatlīdzības veidā	Īpašumā	Nomāti	Kopā
Valsts meža dienests	1	0	0	330	59	389
Pārtikas un veterinārais dienests	85	0	0	132	38	170
Lauku atbalsta dienests	23	0	0	70	1	71
Valsts augu aizsardzības dienests	32	0	0	77	0	77
Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra	0	2	36	62	0	62
Kopā	141	2	36	671	98	769

Iepriekšējās revīzijās secināts, ka raksturīgākās automobiļu lietošanas un uzturēšanas problēmas iestādēs ir šādas:

- netiek veikta sistemātiska automobiļu nobraukuma kontrole;
- noteiktais degvielas patēriņš uz 100 km atsevišķās situācijās ir neprecīzs (biežāk augstāks par esošo);
- maršruta lapās netiek norādīti precīzi brauciena maršruti, tajā skaitā nav norādīts brauciena mērķis;
- iestādē netiek salīdzināts attaisnojuma dokumentos – maršruta lapās uzrādītais nobraukums ar automobiļu odometru rādījumiem;
- maršruta lapās uzrādītā nobraukto kilometru kopsūma atšķiras no dokumentos un ārējos reģistros fiksētajiem odometru rādījumiem;
- GPS sistēmas funkcionalitāte un sniegtie pakalpojumi tiek izmantoti daļēji.

Visas šīs identificētās problēmas ir saistītas ar risku, ka dienesta automobiļi un ar to ekspluatāciju saistītie materiāli (degviela un citi) ir izmantoti ne tikai darba, bet arī privātām vajadzībām. Tādējādi nepamatoti tiek izlietoti valsts budžeta līdzekļi.

Papildus iepriekš nosauktajam nepilnīga kontrole attiecībā uz dienesta automobiļu izmantošanu rada publiskā sektora reputācijas pazemināšanos. Publiskajām personām nav pienākuma aprīkot automobili ar GPS iekārtām, lai nodrošinātu auto izmantošanu tikai savu uzdevumu veikšanai, un sabiedrībā pastāv viedoklis, ka ar šiem auto brauc gan mājās, gan brīvdienās, medībās un citur par nodokļu maksātāju naudu. Šāds viedoklis negatīvi ietekmē publiskā sektora reputāciju. 2019.gada novembrī ir izsludināta pilsoņu parakstīšanās par iniciatīvu “Valsts un pašvaldību autotransportu aprīkot ar GSM GPS izsekošanas ierīcēm”, un ir savākti vairāk nekā 6500 parakstu šīs iniciatīvas nodošanai Saeimai⁵³.

Iestādes ieteikumu ieviešanas procesā ir veikušas dažādas darbības (detalizēti skatīt 3.pielikumu), un saskaņā ar Valsts kontrolei iesniegto dokumentu izvērtējumu ieteikumi ir atzīti par ieviestiem.

Revīzijas gaitā, pārbaudot ieteikumu ieviešanu, atbilstoši iepriekš konstatētajam revidenti formulēja attiecīgos pārbaudāmos kritērijus un apkopoja pārbaudes rezultātus (skatīt 4.tabulu).

Veicot pārbaudes, revidenti secināja, ka, ieviešot ieteikumus, ir pilnveidoti iestāžu iekšējie tiesību akti attiecībā uz dienesta automobiļu izmantošanas kontroli, veiktas izmaiņas iekšējās kontroles vidē, tomēr ne vienmēr veiktās darbības ir bijušas pietiekamas, lai praksē novērstu konstatētos trūkumus (detalizēti revīzijā konstatētie trūkumi izlasē iekļautajās iestādēs ietverti 5.pielikumā).

Valsts meža dienests norādīja⁵⁴, ka izmantoto automobiļu kontroles saskaņā ar kontroles plānu izlases kārtībā tiek veiktas regulāri. 2020.gadā, automobiļu kontroles gaitā, izlases kārtībā pārbaudītas 658 maršruta lapas.

Tādējādi revīzijā konstatēts, ka iestāžu ieviestie ieteikumi daļēji snieguši uzlabojumus autoparka pārvaldībā.

4.tabula

Ieteikumu par automobiļu lietošanu un uzturēšanu izvērtējums

Pārbaudāmais kritērijs	Iestādes, kurām iepriekšējos gados tika sniegti ieteikumi				Iepriekš autoparks netika vērtēts
	Valsts meža dienests	Pārtikas un veterinārais dienests	Valsts augu aizsardzības dienests	Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra	Lauku atbalsta dienests
Maršruta lapās tiek norādīti precīzi brauciena maršruti, tajā skaitā norādīts brauciena mērķis, nobrauktie kilometri	-	-	-	-	+
Tiek veiktas sistemātiskas un pamatotas kontroles	- / +	- / +	- / +	- / +	+
Iestādē tiek salīdzināts attaisnojuma dokumentos, tajā skaitā maršruta lapās, uzrādītais nobraukums ar automobiļa odometra rādījumiem	-	+	+	-	+
Noteiktais degvielas patēriņš uz 100 km ir uzrādīts atbilstoši ražotāja norādītajam automobiļa patēriņam	+	-	-	-	+
Noteiktā mēneša/gada nobraukuma norma ir pamatota	-	-	-	-	-
GPS sistēmas sniegtie pakalpojumi tiek izmantoti pilnībā	-	-	- / +	n/a	+

 Kritērijs ievērots

 Kritērijs nav ievērots

 Kritērijs ievērots daļēji

Resora ietvaros iestādēs pieeja automobiļu lietošanā, uzturēšanā un kontrolē ir atšķirīga. Kā redzams pēc informācijas apkopojuma tabulā, ne visās iestādēs ir nodrošināta pienācīga iestāžu dienesta automobiļu lietošanas, uzturēšanas un kontroles uzraudzība. Lauku atbalsta dienestā trūkumi šajā jomā tika konstatēti tikai attiecībā uz automobiļu kopējām nobraukuma normām, taču ir iestādes, kur trūkumi tika konstatēti gandrīz visās jomās.

Saskaņā ar likumu⁵⁵ tiešās pārvaldes iestādes vadītājs izveido iestādes iekšējās kontroles sistēmu, kā arī uzrauga un uzlabo to, tādējādi dienesta automobiļu izmantošanas kontrole ir iestādes vadītāja tieša atbildība.

Revīzijā kā būtiskākie tika konstatēti šādi trūkumi (skatīt 4.tabulu):

- nepilnības, aizpildot maršruta lapas;
- nepamatoti noteikta automobiļa mēneša/gada nobraukuma norma;
- nepilnības degvielas patēriņa uzskaitē;
- trūkumi GPS sistēmas izmantošanā.

Nepilnības, aizpildot maršruta lapas

Pārbaudot maršruta lapu aizpildīšanu izlasē iekļautajās iestādēs, tika konstatēta atšķirīga pieeja maršruta lapu noformēšanā. Trūkumi netika konstatēti Lauku atbalsta dienestā, pārējās izlasē iekļautajās iestādēs tika konstatētas nepilnības maršruta lapu aizpildīšanā.

Divas iestādes⁵⁶ automobiļu maršruta lapās nenorāda braukšanas mērķi. Arī no maršruta lapās norādītās informācijas nav iespējams izsekot brauciena maršrutam un tādējādi identificēt brauciena mērķi un konstatēt brauciena sasaisti ar darba uzdevuma izpildi.

Četrās no izlasē iekļautajām iestādēm⁵⁷ automobiļu maršruta lapās norādītie kilometri neatbilda faktiskajai situācijai dabā – tie bija gan būtiski lielāki nekā faktiskais maršruts, gan arī mazāki. Šādas atšķirības rada šaubas, vai maršruta lapā norādītais atbilst faktiskajam braucienam dabā, un attiecīgi – vai dienesta automobilis ir izmantots darba vajadzībām.

Salīdzinot ar ārējiem reģistriem, divām⁵⁸ no izlasē iekļautajām iestādēm automobiļu maršruta lapās uzrādītais nobraukums nesakrīt ar CSDD mājaslapā norādīto nobraukumu tehniskās apskates brīdī – tas norāda uz nepareizu datu atspoguļošanu maršruta lapā.

Atsevišķos gadījumos VMD automobiļu maršruta lapā norādītais degvielas atlikums vairākas reizes pārsniedz degvielas tvertnes ietilpību, kas reāli nav iespējams.

Valsts meža dienests norādīja⁵⁹, ka sākoties Covid-19 pandēmijai, lai mazinātu inficēšanās risku un nebūtu regulāri jāapmeklē degvielas uzpildes stacijas, Valsts meža dienesta vadītājs deva mutisku atļauju, uzpildot automobiļus, papildus degvielu uzpildīt kannās.

Savukārt Pārtikas un veterinārais dienests revidentiem nevarēja iesniegt pa gadiem katra automobiļa nobrauktos kilometrus, tādējādi pārkāpjot tiesību akta⁶⁰ prasības, kas nosaka, ka ir jāveic katra automobiļa mēnesī nobraukto kilometru uzskaitē.

Detalizēti informāciju par konstatētajiem trūkumiem skatīt 5.pielikumu.

Nepamatoti noteikta automobiļa mēneša/gada nobraukuma norma

Revīzijā izlasē iekļautajās iestādēs tika analizēts automobiļu nobraukums 2019. un 2020.gadā.

Trijās⁶¹ izlasē iekļautajās iestādēs noteiktās mēneša/gada automobiļu nobraukuma normas neatbilst pie iestādes noslodzes mēnesī/gadā faktiski nobraucamajām (detalizēti skatīt 5.pielikumu).

Šādas palielinātas normas apgrūtina finanšu resursu plānošanu automobiļu degvielai un remontiem, liecina par nelietderīgi palielinātu automobiļu skaitu iestādē un rada risku, ka dienesta automobiļi varētu tikt izmantoti arī privātām vajadzībām.

2019.gadā Valsts kanceleja⁶² ir norādījusi, ka automobilim viena pilna kalendārā gada laikā ir jāsasniedz ne mazāk kā 8500 km nobraukums. Lai arī Zemkopības ministrijas resorā vidēji 83% no iestāžu automobiļu nobrauktajiem kilometriem iekļaujas vidējā gada nobraukumā (no 8500 km līdz 30 000 km gadā) un 4% pārsniedz 30 000 km nobraukumu gadā, visās izlasē esošajās iestādēs tika konstatēti arī

automobiļi, kas kalendārā gada laikā nenasniedz 8500 km nobraukumu (detalizēti skatīt 4.pielikumu). Kopējais autoparks, kas veido mazu nobraukumu, ir 13%.

Piemēram, Pārtikas un veterinārā dienesta izlasē iekļautās maršruta lapas gada griezumā parāda, ka ir automobiļi, kuri pārsniedz noteikto mēneša un gada nobraukuma normu, savukārt citi automobiļi to nenasniedz, un atšķirības ir būtiskas. Automobiļi, kurus lieto tikai administrācija (ar noteikto 3000 km un 4000 km mēneša nobraukumu), vidēji dienā nobrauc 24–31 km, un pat divi automobiļi kopā nenasniedz mēneša nobraukuma normu, savukārt automobilis KIA Ceed gandrīz visu gadu pārsniedz noteikto mēneša nobraukuma normu. Līdz ar to var secināt, ka arī iestādes ietvaros ir iespējams atbrīvot resursu, nododot to citam lietotājam. Pārtikas un veterinārais dienests uz jautājumu, vai tas ir vērtējis automobiļu atdevi, kā arī to iegādi ar mērķi noteikt optimālo skaitu (efektivitāti), atbildēja, ka⁶³:

jā, Pārtikas un veterinārais dienests vērtē visekonomiskāko veidu automobiļu iegādei. Nepieciešamie automobiļi tiek izvērtēti patstāvīgi, ik gadu iegādājamo automobiļu skaits un veids tiek noteikts, pamatojoties ar nepieciešamo funkcionalitāti, iepriekšējos periodos notikušo automobiļu skaita izmaiņu, nolietojumu un vecumu u.c. apstākļiem, lai nodrošinātu optimālu funkciju izpildi.

Nepilnības degvielas patēriņa uzskaitē

Tiesību akts⁶⁴ nosaka, ka degvielas patēriņa normu 100 km nobraukumam nosaka saskaņā ar automobiļa izgatavotājrūpnīcas dokumentā (sertifikātā) sniegtajiem datiem. Ja, nosakot degvielas patēriņa normu, nav iespējams izmantot izgatavotājrūpnīcas dokumentā (sertifikātā) sniegtos datus vai ja izgatavotājrūpnīcas dokumentā (sertifikātā) norādītā norma neatbilst automobiļa faktiskajiem (reālajiem) ekspluatācijas apstākļiem, degvielas patēriņa normu 100 km nobraukumam nosaka eksperimentāli.

Tiesību akts⁶⁵ nosaka, ka laikposmā no 1.novembra līdz nākamā gada 1.aprīlim iestādes vadītājs ar attiecīgu rīkojumu drīkst paaugstināt degvielas patēriņa normu 100 km nobraukumam, bet ne vairāk kā par 10%.

Divās⁶⁶ no izlasē iekļautajām iestādēm automobiļu noteiktā degvielas patēriņa norma būtiski pārsniedz ražotāja noteikto degvielas patēriņa normu.

Pārtikas un veterinārais dienests revidentiem nevarēja iesniegt ne aktus par eksperimentāli noteiktajām degvielas normām, ne paskaidrojumus par degvielas normu maiņas pamatojumu.

Savukārt Valsts meža dienests ir noteicis eksperimentāli degvielas patēriņa normu uz 100 km, izlasē iekļautajiem automobiļiem trijos gadījumos noteiktā degvielas patēriņa norma 100 km nobraukumam pārsniedz ražotāja noteikto degvielas patēriņu vairāk nekā par pieļautajiem 10%, atsevišķos gadījumos sasniedzot pat 70% pārsniegumu.

Būtiski palielināta degvielas nobraukuma norma nozīmē, ka, nobraucot ceļazīmē norādīto maršrutu, faktiski tiek izlietots mazāk degvielas, nekā aprēķinot pēc noteiktās normas, tādējādi pastāv risks, ka ietaupītā degvielas starpība tiek izmantota citiem mērķiem.

Trūkumi GPS sistēmas izmantošanā

Četrās no izlasē iekļautajām iestādēm (skatīt 6.pielikumu) tiek lietota GPS sistēma dienesta automobiļu izmantošanas uzraudzībai. Informācija par iestāžu izmantoto GPS sistēmu funkcionalitāti un tās pielietojumu ir norādīta 7.pielikumā.

Visplašāk un efektīvāk GPS sistēmas priekšrocības izmanto Lauku atbalsta dienests. Lauku atbalsta dienestā GPS sistēmas izmantošana nodrošina maršruta lapu ģenerēšanu no sistēmas, kā arī minimālu administratīvo slogu dienesta automobiļu lietotājiem.

Valsts meža dienests ir pieņēmis lēmumu pārtraukt GPS sistēmas lietošanu, to aizstājot ar prasību reģistrēt amatpersonai uzdevuma veikšanas vietu GNNS iekārtā, kas tiek lietota darba pienākumu veikšanai (skatīt 8.pielikumu).

Pārtikas un veterinārā dienesta automobiļi ir aprīkoti ar GPS sistēmu, kura nodrošina automobiļu brauciena maršruta lapu izdruku. Jau 2016.gadā Valsts kontrole norādīja, ka Pārtikas un veterinārais dienests pilnvērtīgi neizmanto tā rīcībā esošās sistēmas funkcionalitāti, tomēr arī pašlaik revidenti konstatēja, ka maršruta lapas arvien tiek noformētas manuāli un nereti tās ir nesalasāmas, turklāt to noformēšana prasa lielu papildu administratīvo slogu darbiniekiem (detalizēti skatīt 8.pielikumu).

Rezultātā jāsecina, ka Pārtikas un veterinārais dienests, maksājot par GPS sistēmas pakalpojuma abonēšanas līgumcenu – 2020.gadā 12 807 *euro* –, nepilnīgi izmanto pakalpojuma sniegtās iespējas. Tas liecina arī par budžeta līdzekļu neefektīvu izmantošanu dienestā.

Savukārt Valsts augu aizsardzības dienestā maršruta lapas tiek ģenerētas GPS sistēmā, tomēr tajās netiek norādīts braukšanas mērķis, tās netiek numurētas un parakstītas, kā arī GPS sistēmā neparādās automobiļa vadītājs. Lai varētu sekot automobiļu izmantošanai, ir ieviests manuāli aizpildāms žurnāls, kas rada papildu administratīvo slogu automobiļu lietotājiem un apgrūtina kontroles veikšanu par transporta izmantošanu. Rezultātā ir būtiski mazināta GPS sistēmas efektivitāte. Jāpiezīmē, ka Valsts augu aizsardzības dienestā ir izvēlēts resorā dārgākais GPS risinājums – salīdzinājumā, piemēram, ar Pārtikas un veterināro dienestu, kas izmanto analogu risinājumu un izmaksas uz vienu automobili tam ir 85 *euro*, Valsts augu aizsardzības dienestam izmaksas uz vienu automobili ir 115 *euro* vai par 35% augstākas.

Zemkopības ministrijas loma resora autoparka pārvaldībā

Revīzijā tika konstatēts, ka, neraugoties uz veiktajām izmaiņām iestāžu iekšējos tiesību aktos un kontroles vidē, atkārtoti veicot pārbaudes iestādēs, tiek konstatēti trūkumi dienesta automobiļu izmantošanā.

Saskaņā ar likumu⁶⁷ tiešās pārvaldes iestādes vadītājs izveido iestādes iekšējās kontroles sistēmu, kā arī uzrauga un uzlabo to, tādējādi dienesta automobiļu izmantošanas kontrole ir iestādes vadītāja tieša atbildība.

Zemkopības ministrijas resorā ir arī labi piemēri, kā nodrošināt dienesta automobiļu uzraudzību – Lauku atbalsta dienestā revidenti nekonstatēja būtiskus trūkumus šajā jomā.

Tas, ka iestādēs ir dažāda pieeja izlietotās degvielas uzskaitē, maršruta lapu noformēšanā un GPS pakalpojumu iegādē un izmantošanā, liecina par nepietiekamu informācijas apmaiņu resorā, un, revidentu ieskatā, informācijas apmaiņas un labās prakses ieviešanas iniciatīva būtu jāuzņemas Zemkopības ministrijai.

Pēc Valsts kontroles viedokļa, Zemkopības ministrijai būtu jāiesaistās minētā resursa pārraudzībā, veicinot padotības iestāžu savstarpējo sadarbību autoparka noslodzes izvērtēšanā, kā arī, ievērojot katras iestādes specifiku, jāsniedz ieteikumi vai vadlīnijas ne tikai automobiļu iepirkumiem, bet arī to ekspluatācijai un izmantošanas kontrolei.

Ieteikumi

Lai nodrošinātu tiesību aktu⁶⁸ ievērošanu un vienotu pieeju resorā attiecībā uz autoparka lietošanu, uzraudzību un kontroli, veicinātu labās prakses pārnesi, kā arī novērstu valsts budžeta līdzekļu neefektīvas izmantošanas risku, Zemkopības ministrijai izskatīt iespēju veikt šādas darbības:

- izstrādāt resora automobiļu lietošanas, uzturēšanas un kontroles ieteikumus (piemēram, vadlīnijas vai tamlīdzīgi), kas nodrošina efektīvu pieeju degvielas patēriņa normu un mēneša/gada nobraukuma normu noteikšanai un pārskatīšanai, degvielas uzskaiti, maršruta lapu noformēšanai, GPS pakalpojumu izmantošanai, dienesta automobiļu lietošanas, uzturēšanas un kontroles uzraudzībai;
- iedibināt uzraudzību pār automobiļu izmantošanu resora iestādēs;
- veicināt padotības iestāžu savstarpējo sadarbību autoparka pārvaldībā.

Revīzijas raksturojums

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir pārbaudīt gada pārskatu – vai konsolidētais 2020.gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Zemkopības ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām, darbības finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2020.gada 31.decembrī, un vai tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Revidējamās vienības un revidentu atbildība

Zemkopības ministrijas vadība ir atbildīga:

- par konsolidētā gada pārskata sagatavošanu atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 19.jūnija noteikumiem Nr.344 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” un tajā sniegtās informācijas patiesu uzrādīšanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Šī atbildība paredz izveidot, ieviest un uzturēt tādu iekšējās kontroles sistēmu, kura nodrošina konsolidētā gada pārskata sagatavošanu bez krāpšanas un kļūdu izraisītām neatbilstībām, kā arī izvēlēties un lietot piemērotu grāmatvedības politiku un, sagatavojot konsolidēto gada pārskatu, izvērtēt Zemkopības ministrijas spēju turpināt darbību, ņemot vērā visu pieejamo informāciju par turpmākajiem iestādes plāniem, kas aptver vismaz 12 mēnešus pēc bilances datuma.

Valsts kontrole ir atbildīga par revīzijas vadību, pārraudzību, veikšanu, ziņojuma sagatavošanu un Valsts kontroles atzinuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem. Revīzija veikta saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.

Saskaņā ar šiem standartiem revīzijas grupa ievēro ētikas prasības un revīziju:

- par gada pārskata sagatavošanu plāno un veic, lai iegūtu pietiekamu pārlicību, ka finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu un neatbilstību un vadības ziņojumā iekļautā informācija nav būtiski atšķirīga no finanšu pārskatā iekļautās informācijas vai revīzijas laikā iegūtās citas informācijas vai arī kādā citā veidā tā nav būtiski sagrozīta.

Revīzijas pamatojums, apjoms un kritēriji

Finanšu revīzija “Par Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta 2.punktu un Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 2020.gada 18.maija revīzijas grafiku Nr.2.4.1-14/2020.

Revīzijas gaitā Valsts kontrole veica pārbaudes procedūras par konsolidētā gada pārskata sagatavošanas un darījumu atbilstību Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām. Revīzijā, izdarot profesionālus spriedumus un saglabājot profesionālo skepsi, revīzijas grupa:

- identificēja un novērtēja risku, ka finanšu pārskatos varētu būt būtiskas krāpšanas vai kļūdu izraisītas neatbilstības, izstrādāja un veica revīzijas procedūras, kuru mērķis ir mazināt šos riskus, kā arī ieguva revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu Valsts kontroles atzinumam;
- ieguva izpratni par revīzijai būtiskām revidējamās vienības iekšējām kontrolēm, lai izstrādātu un piemērotu pastāvošiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitāti;
- izvērtēja pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un ar tām saistīto vadības uzrādīto skaidrojumu pamatotību;
- izvērtēja vispārējo finanšu pārskatu struktūru un saturu, ieskaitot atklāto informāciju un skaidrojumus pielikumā, tostarp veica pārskata sakarību un pārskata datu atbilstības grāmatvedības uzskaites datiem pārbaudi, novērtēja vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību un vērtēja, vai finanšu pārskati sniedz patiesu priekšstatu par pārskatā atklātajiem darījumiem un notikumiem;
- iepazinās ar vadības ziņojumu un izvērtēja, vai tajā iekļautā informācija nav būtiski atšķirīga no finanšu pārskatā iekļautās informācijas vai revīzijas laikā iegūtās citas informācijas, vai arī kādā citā veidā tā nav būtiski sagrozīta;
- ieguva pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par revidējamās vienības konsolidācijā iesaistīto iestāžu finanšu informāciju;
- pārbaudīja iepriekšējās Valsts kontroles revīzijās⁶⁹ sniegto ieteikumu ieviešanu konstatēto kļūdu un nepilnību novēršanai.

Revīzijas laikā izlases veidā pārbaudītās Zemkopības ministrijas un tās padotībā iestāžu pārskatu daļas uzrādītas 1.pielikumā.

Revīzijas gaitā ir sagatavots starpziņojums “Zemkopības ministrijai piešķirto papildu līdzekļu valsts atbalstam lauksaimniecībai, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi, pieprasījuma pamatojums un izlietojums”⁷⁰.

Finanšu revīzijai “Par Latvijas Republikas 2020.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem” ir būtiski šādi visās finanšu revīzijās par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2020.gada pārskatu sagatavošanas pareizību izvērtētie jautājumi, un informācija par šiem jautājumiem apkopotā veidā tiks izmantota iepriekš minētās finanšu revīzijas ietvaros:

- papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums;
- 2020.gada pirmā pusgada valsts budžeta izpildes analīze ar mērķi identificēt valsts pamatfunkciju īstenošanas bāzes izdevumus, kas ārkārtējās situācijas laikā un arī līdz gada beigām resoriem, iespējams, nav nepieciešami (apkopotos analīzes rezultātus Valsts kontrole ir nosūtījusi⁷¹ Finanšu ministrijai turpmākai izmantošanai).

Revidenti saskaņā ar 600.starptautisko revīzijas standartu “Īpaši apsvērumi – grupas finanšu pārskatu revīzija (tostarp komponentu revidentu darbs)” izmantoja zvērinātu revidentu darbu Lauku atbalsta dienestā ELFLA un ELGF (fondu kopējie 2020.gada izdevumi deviņos mēnešos ir 388 148 592 *euro* jeb 55% no Zemkopības ministrijas 2020.gada konsolidētā pārskata bilances kopsummas)⁷² un Latvijas Lauksaimniecības universitātē, kuru bilances kopsumma 2020.gada 31.decembrī ir 18 869 228 *euro* jeb 3%⁷³ no Zemkopības ministrijas 2020.gada konsolidētā pārskata bilances kopsummas.

Par iepriekšējā punktā minēto Zemkopības ministrijas padotības iestāžu 2020.gada finanšu pārskatiem zvērināti revidenti ir snieguši atzinumus bez iebildēm.

Revīzija nodrošināja pietiekamu pamatu revīzijas ziņojuma sagatavošanai.

Sektora vadītājs

U. Kalniņš

Departamenta direktore

I. Vilka

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Termini un skaidrojumi

Saīsinājums/termins	Skaidrojums
ES	Eiropas Savienība
ELGF	Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
GPS	Globālā pozicionēšanas sistēma
GNSS	Globālās navigācijas satelītu sistēma
VAS	valsts akciju sabiedrība
SGP	saimnieciskā gada pārskats – Latvijas Republikas 2020.gada pārskatā par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem

Revīzijas apjomā iekļautās iestādes un izlases veidā pārbaudītās Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu pārskata daļas

Iestāde	Pārskata daļas
Zemkopības ministrija	<ul style="list-style-type: none"> ○ darījumu posteņi (tajā skaitā, veicot darījumu posteņu pārbaudi, iegūta pārlicība par bilances posteņi <i>Saistības</i> (konts 5000) un <i>Prasības</i> (konts 2300)): <ul style="list-style-type: none"> ▪ atlīdzība (EKK 1000); ▪ pakalpojumi (EKK 2200); ▪ pamatkapitāla veidošana (EKK 5000); ▪ subsīdijas un dotācijas (EKK 3000); ▪ valsts budžeta transferti, dotācijas un mērķdotācijas pašvaldībām uzturēšanas izdevumiem, pašu resursi, starptautiskā sadarbība (EKK 7000); ○ bilances posteņi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi (konti 1250 un 1500); ▪ bioloģiskie un pazemes aktīvi (konti 1260 un 1600); ▪ līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā (konts 1310); ○ konsolidācijas un sakarību pārbaudes: <ul style="list-style-type: none"> ▪ konsolidācijas pārbaude; ▪ gada pārskata sakarību pārbaude.
Lauku atbalsta dienests	<ul style="list-style-type: none"> ○ darījumu posteņi (tajā skaitā, veicot darījumu posteņu pārbaudi, iegūta pārlicība par bilances posteņi <i>Saistības</i> (konts 5000) un <i>Prasības</i> (konts 2300)): <ul style="list-style-type: none"> ▪ atlīdzība (EKK 1000); ▪ pakalpojumi (EKK 2200); ▪ subsīdijas un dotācijas (EKK 3000); ○ gada pārskata pārbaude.
Lauku atbalsta dienests ELGF/ELFLA	<ul style="list-style-type: none"> ○ darījumu posteņi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ subsīdijas un dotācijas (EKK 3000); ▪ valsts budžeta transferti, dotācijas un mērķdotācijas pašvaldībām uzturēšanas izdevumiem, pašu resursi, starptautiskā sadarbība (EKK 7000); ▪ kapitālo izdevumu transferti (EKK 9000); ○ gada pārskata sakarību pārbaude.

Valsts tehniskās
uzraudzības
aģentūra

- darījumu posteņi (tajā skaitā, veicot darījumu posteņu pārbaudi, iegūta pārlicība par bilances posteņiem *Saistības* (konts 5000) un *Prasības* (konts 2300)):
 - ieņēmumi no iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi (EKK 21300);
 - atlīdzība (EKK 1000);
 - pakalpojumi (EKK 2200);
 - krājumi (EKK 2300);
 - pamatkapitāla veidošana (EKK 5000);
- gada pārskata sakarību pārbaude.

2.pielikums

Atbalsta lauku saimniecību riska pārvaldībai un uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem Covid-19 ietekmē radušos finansiālo grūtību mazināšanai lauksaimniecības, mežsaimniecības, zivsaimniecības un pārtikas ražošanas nozarēm nosacījumi un veiktās pārbaudes

Ar Ministru kabineta 2020.gada 17.aprīļa rīkojumu⁷⁴ tika piešķirts papildu valsts finansējums līdz 10 000 000 *euro* apmērā esošajām atbalsta programmām – valsts un Eiropas Savienības atbalsts ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā (turpmāk – “Lauku saimniecību riska pārvaldība”)⁷⁵, kā arī nepārtrauktas pārejas nodrošināšanai 2021.–2027. gada plānošanas periodā un uzņēmumu likviditātes un naudas plūsmas saglabāšanai, Latvijas Lauku attīstības programmā 2014.–2020.gadam uzsākto investīciju projektu īstenošanai un finansiālā sloga mazināšanai lauku saimniecībām un uzņēmumiem (turpmāk – “Kredītprocentu daļēja dzēšana”)⁷⁶.

Detalizēta valsts atbalsta izstrādes, saskaņošanas, apstiprināšanas, īstenošanas gaita un galvenie notikumi apkopoti 5. tabulā.

5.tabula

Covid-19 krīzes seku mazināšanas atbalsta programmu “Lauku saimniecību riska pārvaldība” un “Kredītprocentu daļēja dzēšana izstrādes un īstenošanas gaita” hronoloģiskā secībā

Datums	Notikums
12.03.2020.	Ministru kabinets izsludina ārkārtējo situāciju ⁷⁷
19.03.2020.	Zemkopības ministrija izveido krīzes vadības grupu ⁷⁸
19.03.2020.	Eiropas Komisija pieņem paziņojumu “Pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā” ⁷⁹
14.04.2020.	Apstiprināti Ministru kabineta 2020.gada 14.aprīļa noteikumi Nr.208 “Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta noteikumos Nr.492 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā””
14.04.2020.	Apstiprināti Ministru kabineta 2020.gada 14.aprīļa noteikumi Nr.209. “Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumos Nr.59 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā””
17.04.2020.	Ar Ministru kabineta 2020.gada 17.aprīļa rīkojuma Nr.200 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” 1.2. un 1.3.apakšpunktu piešķirts papildu finansējums programmām
06.05.2020.– 01.12.2020.	Pieteikumu iesniegšana Lauku atbalsta dienestā programmā “Lauku saimniecību riska pārvaldība” – iesniegumu atbalsta saņemšanai iesniedz ne agrāk kā apdrošināšanas polises spēkā stāšanās dienā
01.09.2020.– 21.09.2020.	Pieteikumu iesniegšana Lauku atbalsta dienestā programmā “Kredītprocentu daļēja dzēšana”
10.12.2020.	Tiek pieņemti 2020.gada 10. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.746 “Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumos Nr.59 “Valsts un Eiropas Savienības

Datums	Notikums
	atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā”” lai nodrošinātu finansējuma pārdali 2020. gadā kredītprocentu dzēšanai lauksaimniecības un lauksaimniecības produktu pārstrādes jomā.
17.12.2020.	Lauku atbalsta dienests veic pirmo atbalsta maksājumu programmā “Lauku saimniecību riska pārvaldība”
22.12.2020	Lauku atbalsta dienests veic pirmo atbalsta maksājumu programmā “Kredītprocentu daļēja dzēšana”
31.12.2020.	Atbalsta programmas noslēdzas – no LNG līdzekļiem izmaksāti 8 097 170 <i>euro</i>

Atbalsta programmas lauksaimniecībai piešķir, administrē un uzrauga Lauku atbalsta dienests.

6.tabula

Atbalsta programmas lauksaimniecībai, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi, un to sākotnēji plānotais finansējums

Nr. p.k.	Atbalsta programma	Finansējums, <i>euro</i>	Atbalsta saņēmēji
1.	Lauku saimniecību riska pārvaldība	Līdz 5 000 000 <i>euro</i>	Fiziska vai juridiska persona, kas atbilst Regulā ⁸⁰ noteiktajiem aktīvā lauksaimnieka nosacījumiem
2.	Kredītprocentu daļēja dzēšana	Līdz 5 000 000 <i>euro</i>	Juridiska vai fiziska persona, kas reģistrēta Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājs vai saimnieciskās darbības veicējs
Kopā		10 000 000 <i>euro</i>	

Atbalsts programmās Covid-19 negatīvās ietekmes mazināšanai bija jāpiešķir un jāizmaksā līdz 2020.gada 31.decembrim.

Programma “Lauku saimniecību riska pārvaldība”

Kopējais finansējums atbalsta programmai “Lauku saimniecību riska pārvaldība” 2020.gadā ir plānots 10 500 000 *euro* apmērā.

Atbalsts 5 500 000 *euro* apmērā 2020.gadā ir paredzēts Zemkopības ministrijas apakšprogrammā 65.08.00 “Maksājumu iestādes izdevumi Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošanai (2014–2020)”. Papildus piešķirti 5 000 000 *euro* no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”.

Papildus no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķiramais līdzekļu apjoms tika noteikts vadoties pēc 2019.gadā atbalsta programmā “Lauku saimniecību riska pārvaldība” izlietotā finansējuma 11 484 096 *euro* apjomā ar mērķi nodrošināt līdzvērtīgu kompensējamo apdrošināšanas polišu apjomu kā 2019.gadā.

Atbalstam var pieteikties fiziska vai juridiska persona, kas atbilst Regulā⁸¹ noteiktajiem aktīvā lauksaimnieka nosacījumiem.

Atbalstu piešķir par spēkā esošām un līdz 2020.gada 1.decembrim pilnībā apmaksātām apdrošināšanas polisēm, kuras paredz:

- segt tos atbalsta pretendenta zaudējumus, kurus radījuši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, dzīvnieku vai augu slimība⁸², kaitēkļu invāzija vai pasākums, kas tiek īstenots, lai izskaustu vai apturētu augu slimību un kaitēkļu invāziju Regulas⁸³ izpratnē;
- segt zaudējumus, ja atbalsta pretendentam ir iznīcināti ne mazāk kā 20% no vidējā produkcijas apjoma Regulas⁸⁴ izpratnē;
- izmaksāt kompensāciju saskaņā ar Regulas⁸⁵ nosacījumu – dzīvnieku slimību apdrošināšanas gadījumā;
- izmaksāt kompensāciju, ja attiecīgajā lauka vienībā katras kultūraugu sugas ražas zudums skaitliskā vērtībā ir lielāks par 20%, – sējumu un stādījumu platību apdrošināšanas gadījumā;
- apdrošināšanas kompensāciju aprēķināt, ievērojot Regulas⁸⁶ nosacījumus.

Lai kvalificētos atbalstam, pretendents Lauku atbalsta dienestā iesniedza iesniegumu, apdrošināšanas polises kopiju, kurā norādīti apdrošinātie riski un apdrošināšanas prēmiju samaksu apliecināšu dokumentu kopijas.

Lauku atbalsta dienests mēneša laikā izvērtēja iesniegtos dokumentus un pārbaudīja, vai:

- ir fiziska vai juridiska persona, kas atbilst aktīvā lauksaimnieka nosacījumiem;
- pie apdrošināšanas pakalpojumu sniedzēja ir iegādājies apdrošināšanas polisi ražas platību, augu un dzīvnieku apdrošināšanai;
- līdz 2020.gada 1.decembrim ir pilnībā samaksājis apdrošināšanas pakalpojumu sniedzēja izrakstīto rēķinu par apdrošināšanas polisi;
- apdrošinātā sējumu un stādījumu platība ir deklarēta vienotā platību maksājuma saņemšanai atbilstoši normatīvajiem aktiem par tiešo maksājumu piešķiršanas kārtību lauksaimniekiem;
- apdrošinātie dzīvnieki ir reģistrēti atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanu, kā arī lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanu.

Ja atbalsta pretendents atbilst atbalsta izmaksas kritērijiem, Lauku atbalsta dienests aprēķināja izmaksājamo atbalsta apjomu – 70% no apdrošināšanas polises iegādes izdevumiem, bet ne vairāk kā 50 *euro* par vienu hektāru (kultūrauga augšanas sezonā) vai vienu liellopu vienību (gadā).

Informāciju par izmaksāto atbalstu skatīt pielikuma 8.tabulā.

Programma “Kredītprocentu daļēja dzēšana”

Atbalstam programmā “Kredītprocentu daļēja dzēšana” varēja pieteikties primārie lauksaimniecības produkcijas ražotāji, lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, lauksaimniecības produktu pārstrādes komersanti, pretendenti, kas darbojas zvejniecībā un zvejas produktu apstrādē.

Atbalsts tiek piešķirts par laika posmā no 2019.gada 1.oktobra līdz 2020.gada 31.augustam faktiski samaksātajiem īstermiņa aizdevuma vai ilgtermiņa aizdevuma vai finanšu līzings procentiem.

Atbalsta apmērs ir summa, kas nepārsniedz aizdevuma gada procentu likmi 4% apmērā vai faktisko likmi, ja kredītprocentu likme ir mazāka par 4%.

Kopējais programmai piešķirtais finansējums 2020.gadam ir 10 074 071 *euro*, tajā skaitā⁸⁷:

- primāro lauksaimniecības produktu ražotājiem – 8 513 515 *euro*;
- lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām – 660 556 *euro*;

- pretendentiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi, kā arī ar zvejniecību un zvejas produktu apstrādi – 900 000 *euro*.

Papildus no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķiramais līdzekļu apjoms tika noteikts, vadoties pēc 2019. gadā atbalsta pasākumā “daļējai kredītprocentu dzēšanai primāro lauksaimniecības produktu ražotājiem, atbilstīgām kooperatīvajām sabiedrībām, kā arī lauksaimniecības, zvejniecības un zvejas produktu pārstrādes un apstrādes uzņēmumiem” atbalsta pretendentu pieprasītā finansējuma summas, kas bija 11 084 253 *euro*. Tā kā 2019.gadā programmai bija paredzēti līdzekļi 6 549 000 *euro* apmērā, izmaksātajam atbalstam Lauku atbalsta dienests piemēroja proporcionālo samazinājumu. Lai nodrošinātu 2020.gadā līdzekļu pieejamību pilnā apjomā, ar mērķi sniegt ekonomiku stimulējošu pasākumu Covid-19 izraisītās krīzes pārvarēšanai un nodrošinātu lauksaimniecības, mežsaimniecības un pārtikas produktu ražošanas nozaru ekonomisko dzīvotspēju un attīstību, programmā tika papildus piešķirts 5 000 000 *euro* no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” finansējuma nodrošināšanai pilnā apmērā.

Atbalstu nepiešķir, ja pretendents kvalificējas grūtībās nonākušā uzņēmuma statusam, kā arī ja atbalsta pretendenta Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu vai nodevu parāda kopsumma pārsniedz 150 *euro*.

Atbalsta izmaksas nosacījumi⁸⁸ ir apkopoti 7.tabulā.

7.tabula

Atbalsta izmaksas nosacījumi programmā “Kredītprocentu daļēja dzēšana”

Atbalsts primārajiem lauksaimniecības produkcijas ražotājiem

Piešķirtais finansējums	8 513 515 <i>euro</i>
Atbalsta pretendents	Lauksaimnieks, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecības produktu ražošanu (fiziskas un juridiskas personas)
Atbalstāmās aktivitātes	<p>1. Ilgtermiņa aizdevuma vai finanšu līzinga daļējai kredītprocentu dzēšanai par:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jaunu lauksaimnieciskās ražošanas būvju būvniecībai un esošo būvju pārbūvei, iekārtu un tehnoloģiskā aprīkojuma (arī programmatūras) iegādei - jaunas lauksaimniecības traktortehnikas (tai skaitā kombainu, pašgājēju augu smalcinātāju, smidzinātāju), tās piekabju un puspiekabju, tādu lauksaimniecībā izmantojamo tehnoloģisko agregātu iegādei, kuru darbināšanai tiek izmantota traktortehnika, kā arī mobilo kalšu iegādei; (ja nav izmantoti ELFLA līdzekļi) - lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei, kuru pretendents izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai un kura kārtējā gadā ir deklarēta vienotā platību maksājuma saņemšanai atbilstoši normatīvajiem aktiem par tiešo maksājumu piešķiršanas kārtību lauksaimniekiem (<i>de minimis</i>) - vaislas piena šķirņu liellopu, zirgu, cūku, staltbriežu, dambriežu, trušu, ūdeļu, šinšillu un lapsu iegādei; (<i>de minimis</i>) - ciltsgrāmatā reģistrētu vaislas gaļas šķirņu vai kombinēto (gaļas–piena) šķirņu liellopu, aitu un kazu (tikai tādu sieviešu kārtas dzīvnieku, kas vēl ne reizi nav atnesušies) iegādei, ja tie paredzēti tādu ganāmpulkā esošu vaislas dzīvnieku aizstāšanai, kas nav reģistrēti ciltsgrāmatā - ilggadīgo augļkopības kultūru (izņemot zemenes) stādījumu ierīkošanai – stādu iegādei, stādījumu balstu sistēmas iegādei un uzstādīšanai, žogu un žogu balstu iegādei un ierīkošanai <p>2. Īstermiņa aizdevuma un faktoringa daļējai kredītprocentu dzēšanai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - apgrozāmiem līdzekļiem (<i>de minimis</i>)
Atbalsta apmērs	Nepārsniedz aizdevuma gada procentu likmi četru procentu apmērā vai faktisko likmi, ja kredītprocentu likme ir mazāka par četriem procentiem.

Maksimālā atbalsta intensitāte	Nepārsniedz 50% no attiecināmo izmaksu apjoma +20% gados jauniem lauksaimniekiem +20% apgabalos, kuros ir dabas radīti vai citi specifiski ierobežojumi +20% par darbībām, ko finansē saistībā ar Eiropas inovācijas partnerību Maksimālā atbalsta intensitāte nepārsniedz 90% Maksimālā atbalsta summa vienam pretendētam kārtējā gadā nepārsniedz 60 000 euro
--------------------------------	--

Atbalsts atbilstīgām lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvām sabiedrībām

Piešķirtais finansējums	660 556 euro
Atbalsta pretendents	Atzīta lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība
Atbalstāmās aktivitātes	Ilgtermiņa aizdevuma vai finanšu līzīngā daļējai kredītprocentu dzēšanai lauksaimniecības kooperatīvām sabiedrībām par: - jauna kravas autotransporta, t.sk. piena autocisternas un lauksaimniecības dzīvnieku pārvadāšanas autotransporta, tā piekabju un puspiekabju iegādi - jaunu vai pārbūvējamu lauksaimnieciskās ražošanas būvju būvniecību - iekārtu un tehnoloģiskā aprīkojuma (arī programmatūras) iegādi Īstermiņa aizdevuma un faktoringa daļējai kredītprocentu dzēšanai: - apgrozāmiem līdzekļiem (<i>de minimis</i>)
Atbalsta apmērs	Nepārsniedz aizdevuma gada procentu likmi četru procentu apmērā vai faktisko likmi, ja kredītprocentu likme ir mazāka par četriem procentiem
Maksimālā atbalsta intensitāte	50% no attiecināmo izmaksu apjoma +20% apgabalos, kuros ir dabas radīti vai citi specifiski ierobežojumi +20% par darbībām, ko finansē saistībā ar Eiropas inovācijas partnerību Maksimālā atbalsta summa 200 000 euro

Atbalsts pretendētiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi, kā arī zvejniecību un zvejas produktu apstrādi

Piešķirtais finansējums	900 000 euro
Atbalsta pretendents	1. Pretendents, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi: - grupa 10.1 – gaļas un gaļas produktu ražošana, pārstrāde un konservēšana - grupa 10.5 – piena produktu ražošana - grupa 10.3 – augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana - grupa 10.6 – graudu malšanas produktu, cietes un cietes produktu ražošana - grupa 10.7 – konditorejas un miltu izstrādājumu ražošana - grupa 11.07 – bezalkohola dzērienu ražošana, izņemot minerālūdeņus un citus pudelēs iepildītus ūdeņus - grupa 10.41 – eļļas un tauku ražošana 2. pretendents, kas nodarbojas ar zvejniecību un zvejas produktu apstrādi (grupa 03 un grupa 10.2)
Atbalstāmās aktivitātes	Ilgtermiņa aizdevuma vai finanšu līzīngā daļējai kredītprocentu dzēšanai par: - jauna kravas autotransporta, tā piekabju un puspiekabju iegādi, ar kuru neveic komercpārvadājumus - jaunu lauksaimniecības produktu pārstrādes vai zvejas produktu apstrādes būvju būvniecību un esošu būvju pārbūvi - saimnieciskās darbības nodrošināšanai nepieciešamo iekārtu un tehnoloģiskā aprīkojuma (tai skaitā programmatūras) iegādi (<i>de minimis</i>) Īstermiņa aizdevuma un faktoringa daļējai kredītprocentu dzēšanai: - apgrozāmiem līdzekļiem (<i>de minimis</i>)
Atbalsta apmērs	Nepārsniedz aizdevuma gada procentu likmi četru procentu apmērā vai faktisko likmi, ja kredītprocentu likme ir mazāka par četriem procentiem.
Maksimālā atbalsta intensitāte	Pretendents, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi 40% līdz 50% no attiecināmo izmaksu apjoma Pretendents, kas nodarbojas ar zvejniecību un zvejas produktu apstrādi Maksimālā atbalsta intensitāte, kas noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 15.maija Regulas (ES) Nr. 508/2014 par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un ar ko atceļ Padomes Regulas (EK) Nr.2328/2003, (EK) Nr.861/2006, (EK) Nr.1198/2006 un (EK) Nr.791/2007 un Eiropas Parlamenta un

Padomes Regulu (ES) Nr.1255/2011, 95.pantā un īstenošanas aktos, kuri pieņemti, pamatojoties uz minētās regulas 95.panta 5.punktu.
Maksimālā atbalsta summa 200 000 *euro*.

Kopsavilkums par atbalsta programmās sniegto valsts atbalstu un izmaksātajiem līdzekļiem

Kopumā no papildus piešķirtajiem 10 000 000 *euro* atbalstam lauksaimniekiem Covid-19 seku mazināšanai tika izmaksāti 8 097 170 *euro* jeb 83% no plānotā (skatīt pielikuma 8.tabulu).

8.tabula

Plānotais un izmaksātais atbalsta apjoms

Atbalsta programma	Plānotā atbalsta summa, <i>euro</i>	Izmaksātā atbalsta summa, <i>euro</i>	Faktiski izmaksāts % no sākotnēji plānotā
Lauku saimniecību riska pārvaldība	5 000 000	4 999 944	100%
Kredītprocentu daļēja dzēšana	5 000 000	3 097 226	62%
Kopā	10 000 000	8 097 170	81%

Lauku atbalsta dienesta veiktā atbalsta administrēšana

Lauku atbalsta dienests atbalsta programmās “Lauku saimniecību riska pārvaldība” un “Kredītprocentu daļēja dzēšana” kopumā 2020.gadā bija izmaksājis 18 851 279 *euro*, tajā skaitā, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi, kā valsts atbalstu ir izmaksājis 8 097 170 *euro* 2590 darījumos 1959 klientiem (skatīt 9.tabulu).

9.tabula

Lauku atbalsta dienesta veiktā valsts atbalsta administrēšana

Atbalsta nosaukums	Izmaksātā atbalsta summa, 2.kārta, <i>euro</i>		Darījumu skaits (aprēķinu skaits) 2.kārta		Unikālo klientu skaits, 2.kārta	
	Kopā	t.sk. Covid-19	Kopā	t.sk. Covid-19	Kopā, t.sk. noraidītie	t.sk. Covid-19
“Lauku saimniecību riska pārvaldība” 2.kārta (iesniegumu iesniegšana no 06.05.2020. līdz 01.12.2020.)	10 694 290	4 999 944	3416	1159	2316	1024
“Kredītprocentu daļēja dzēšana” 2.kārta (iesniegumu iesniegšana no 01.09.2020. līdz 20.09.2020.)	8 156 989	3 097 226	1888	1431	1792	935
Kopā	18 851 279	8 097 170	5304	2590	4108	1959

Atbalsta izmaksu administrēšanu Lauku atbalsta dienests ir nodrošinājis sava budžeta ietvaros, neprasot papildu finansējumu.

Tā kā šīs Lauku atbalsta dienesta administrētās atbalsta programmas nav īpaši veidotas Covid-19 seku novēršanai, informācija par atbalsta saņēmējiem tiks publicēta vispārējā kārtībā – visi atbalsta saņēmēji par 2020.gadā izmaksātajiem ES fondu un valsts atbalsta pasākumiem, tai skaitā arī par šiem kredītprocentu daļēju dzēšanu un risku pārvaldību no LNG finansējuma avota tiks publicēti līdz 2021.gada 31.maijam Lauku atbalsta dienesta mājaslapā⁸⁹.

Valsts kontrole, izlases veidā pārbaudot 104 darījumus 1 911 964 *euro* vērtībā, kas ir 24% apmērā no izmaksātā atbalsta monetārās vērtības (skatīt 10.tabulu), nekonstatēja neatbilstības Ministru kabineta noteikumos atbalsta saņēmējiem izvirzītajiem administratīvajiem kritērijiem⁹⁰.

10.tabula

Valsts kontroles pārbaudītās populācijas un izlases apjoms

Atbalsta programma	Izmaksātā atbalsta summa, <i>euro</i>	Izlases apjoms, <i>euro</i>	% no populācijas	Izlases veids	Darījumu skaits	Unikālo klientu skaits
Lauku saimniecību riska pārvaldība	4 999 944	1 332 958	27%	monetārā izlase	52	50
Kredītprocentu daļēja dzēšana	3 097 226	579 006	19%	monetārā izlase	52	52
Kopā	8 097 170	1 911 964	24%	-	104	102

Valsts kontroles sniegto ieteikumu ieviešanas rezultāti

Ieviešot revīzijās⁹¹ sniegtos Valsts kontroles ieteikumus, iestādes veica šādas darbības:

❖ Valsts meža dienests:

- no 2012.gada 1.decembra pārtrauca noslēgtos līgumus par personīgo automobiļu izmantošanu, kā arī pieņēma lēmumu ar dienesta automobiļiem nodrošināt tikai nodarbinātos, kuru amats paredz darba pienākumu veikšanu, kas ir saistīti ar nepieciešamību jebkurā brīdī atgriezties pie darba pienākumu pildīšanas, tajā skaitā, lai novērstu ārkārtas situācijas un to sekas, apdraudējumu sabiedrības veselībai vai drošībai un dienesta pienākumu specifika paredz to pildīšanu tādā teritorijā, kuru objektīvu iemeslu dēļ nevar sasniegt ar sabiedrisko transportu vai bez automobiļu izmantošanas⁹²;
- veica izpēti par alternatīvajām iespējām dodoties dienesta pienākumu izpildē un secināja, ka, ievērojot darba specifiku, kas ikdienā prasa nodrošināt kvalitatīvu uzraudzību visos mežos, un ar to saistītos riskus, pēc Valsts meža dienesta viedokļa, nav iespējams veikt ekonomiski izdevīgākās alternatīvās iespējas aplēsi un palika pie esošās kārtības⁹³;
- plānoja 2015.gadā aprīkot ar GPS līdz 5% no iestādes rīcībā esošā vieglā autoparka. Nosakot šādu uzstādāmo iekārtu apjomu, Valsts meža dienests ņēmis vērā plānotās darbības ietekmi uz iestādes funkciju nodrošināšanu, jo finansējums tiek rasts no valsts budžeta līdzekļiem, kas piešķirti Valsts meža dienesta pamatdarbības funkciju veikšanai⁹⁴ (2016.gadā ar GPS tika aprīkoti 11 automobiļi);
- aktualizēja autoparka izmantošanas kārtību⁹⁵, tajā skaitā iestrādāja kritērijus automobiļu piešķiršanas pamatotībai un izveidoja vienotu sistēmu automobiļu piešķiršanas īstenošanai. Automobiļa piesaistīšana konkrētam nodarbinātajam ir balstīta uz veicamo amata pienākumu izvērtēšanu, kā pamatkritēriju, izmantojot konkrētajam amatam piemērojamo darba laika uzskaites veidu. Minētajā kārtībā ir arī sniegti norādījumi maršruta lapu pārbaudei un precīzi norādītas atbildīgās amatpersonas maršruta lapu pārbaudei un apkopošanas jomas⁹⁶;
- saskaņā ar katra amata pienākumu izpildei raksturīgo specifiku noteica maksimālās nobraukuma normas katram automobilim. Braucienos pavadītais laiks tiek fiksēts darba laika uzskaites sistēmā "ACTO", savukārt brauciena mērķis un attālums tiek norādīts maršruta lapā⁹⁷.

❖ Pārtikas un veterinārais dienests:

- izvērtēja dienesta automobiļu piešķiršanas pamatotību un veica attiecīgos grozījumus dienesta kārtībā, kas nosaka, kā tiek izmantoti dienesta automobiļi darba pienākumu izpildei⁹⁸;
- izstrādāja virkni procedūru, kas saistītas ar dienesta automobiļu lietošanu, ar mērķi optimizēt automobiļu nobraukumu, lai nodrošinātu finanšu līdzekļu efektīvu izmantošanu⁹⁹;
- atkārtoti pārskatīja automobiļu aprites kārtību un izstrādāja jaunas procedūras, pamatojoties uz kurām, saskaņā ar Pārtikas un veterinārā dienesta domām samazināja iestādes administratīvo slogu, piemēram, paredzēja, ja darbiniekam būtu nepieciešams izmantot automobili ārpus darba laika, tad atbilde uz iesniegumu tiks sagatavota tikai tad, ja iestādes vadītājs šādu atļauju nesniegs¹⁰⁰.

- ❖ Valsts augu aizsardzības dienests:
 - pārstrādāja instrukciju, kurā papildināja koordinējošās amatpersonas un atbildīgās amatpersonas par automobiļa izmantošanu struktūrvienībās pienākumus un atbildību, aktualizēja nobraukuma normu vienam automobilim mēnesī un gadā, precizēja zaudējumu atlīdzināšanas kārtību un rīcību administratīvā pārkāpuma gadījumā, kā arī izvērtēja ieviesto GPS maršrutu un degvielas kontroles sistēmu 10 automobiļiem. 2019.gadā visi automobiļi tika aprīkoti ar GPS sistēmu¹⁰¹.
- ❖ Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra:
 - uzlaboja maršruta lapu aizpildīšanas, sagatavošanas procesus iestādē un pilnveidoja “Autotransporta” moduli, sagatavojot jaunus dokumentus saistībā ar degvielas patēriņa normu noteikšanu¹⁰².

4.pielikums

Zemkopības ministrijas padotībā esošo izlasē iekļauto iestāžu dienesta autoparka noslodze

Iestāde	2019.gads			2020.gads			
	Auto skaits nobraukuma kategorijā*	% no iestādes kopējā auto skaita kategorijā	Vidējais nobraukums gadā (km)	Auto skaits nobraukuma kategorijā	% no iestādes kopējā auto skaita kategorijā	Vidējais nobraukums gadā (km)	
Valsts meža dienests	1	32	3	5611	35	9	5535
	2	328	80	16 042	336	86	15 776
	3	31	17	36 372	18	5	36 179
Lauku atbalsta dienests	1	5	7	5128	6	8	5340
	2	65	90	17 461	65	92	15 586
	3	2	3	31 098	x	x	x
Valsts augu aizsardzības dienests	1	11	14	5496	10	13	5412
	2	68	88	16 926	63	82	15 996
	3	x	x	x	4	5	33 069
Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra	1	11	20	5309	21	34	5521
	2	44	80	16 619	41	66	14 886
	3	x	x	x	x	x	x
Pārtikas un veterinārais dienests	Pārtikas un veterinārais dienests nevarēja iesniegt pa gadiem katra automobiļa nobrauktos kilometrus.						

*1 - automobiļa nobraukums līdz 8500 km; 2 - automobiļa nobraukums no 8500 km līdz 30 000; 3 - automobiļa nobraukums no 30 000 km līdz 60 000 km.

Konstatētie trūkumi izlasē iekļautajās iestādēs

Konstatētās neatbilstības	Neatbilstības izklāsts
<p>Maršruta lapās netiek norādīti precīzi brauciena maršruti, tajā skaitā nav norādīts brauciena mērķis, nobrauktie kilometri, kas norāda, ka netiek veiktas sistemātiskas un pamatotas kontroles</p>	<p>Četrās¹⁰³ no izlasē iekļautajām iestādēm automobiļu maršruta lapās norādītie kilometri neatbilda faktiskajai situācijai dabā. Pārreķinot ar “Google Maps” norādīto maršrutu maršruta lapā, nobrauktie kilometri atšķīrās, piemēram, VMD maršruta lapā¹⁰⁴ maršrutā “Stāvvieta–Ludzas mežniecība–CSDD–Dricāni–Autoserviss Veda” ir norādīti nobraukti 259 km, savukārt “Google Maps” rāda, ka šāds maršruts ir 123 km garš, līdz ar to maršruta lapā norādīts par 136 km vairāk nekā faktiskais attālums, vai arī VTUA maršruta lapā¹⁰⁵ maršrutā “Rīga, Republikas laukums 2–Valmiera, Kauguru pagasts–Kuldīga, Piltenes iela–Rīga, Republikas laukums 2” ir rādīti nobraukti 320 kilometri, bet saskaņā ar “Google Maps” datiem minētā maršruta garums ir 524 km, līdz ar to maršruta lapā norādīts par 204 km mazāk nekā faktiskais attālums. Kopā VTUA izlasē iekļautajās automobiļu maršruta lapās¹⁰⁶ nobrauktie kilometri par 438,50 ir uzrādīti mazāk, nekā ir faktiskais maršruta garums, savukārt VMD kopā izlasē iekļautajās maršruta lapās¹⁰⁷ norādīts par 603 km vairāk, nekā ir faktiskais maršruta garums.</p> <p>Atsevišķos gadījumos VMD automobiļu maršruta lapā norādītais degvielas atlikums pārsniedz degvielas tvertnes ietilpību, piemēram, izlasē iekļautajam automobilim <i>Isuzu D-Max</i> 2019.gada oktobra maršruta lapā norādīts degvielas atlikums mēneša sākumā ir 239 litri un mēneša beigās – 184 litri, kas vairākas reizes pārsniedz degvielas tvertnes ietilpību, savukārt 2019.gada novembra maršruta lapā norādīts degvielas atlikums mēneša sākumā – 184 litri un mēneša beigās – 213 litri.</p> <p>Savukārt VAAD tika konstatētas automobiļu maršruta lapas, kurās nebija uzrādīts maršruts, bet bija norādīti kilometri, piemēram, 20,2 km¹⁰⁸.</p> <p>Divas iestādes¹⁰⁹ automobiļu maršruta lapās vispār nenorāda braukšanas mērķi. Pārsvarā maršruta lapās nav norādīts brauciena mērķis, kā arī no maršruta lapās norādītās informācijas nav iespējams izsekot brauciena maršrutam un tādējādi identificēt brauciena mērķi. Piemēram, PVD dienesta iekšējā kārtībā¹¹⁰ ir noteikts, ka maršruta lapās ir jāuzrāda brauciena mērķis, bet faktiski tas netiek ievērots.</p>
<p>Neatbilstības attaisnojuma dokumentos, tajā skaitā nesakrīt maršruta lapās uzrādītais nobraukums ar automobiļa odometra rādījumiem</p>	<p>Divām¹¹¹ no izlasē iekļautajām iestādēm automobiļu maršruta lapās uzrādītais nobraukums nesakrīt ar CSDD mājaslapā pieejamo. Piemēram, VMD atšķiras odometra rādījums maršruta lapā tehniskās apskates veikšanas dienā, salīdzinot ar CSDD mājaslapā pieejamo informāciju par odometra rādījumu tehniskās apskates veikšanas brīdī, piemēram, automobilim <i>Isuzu D-Max</i> 2020.gada 29.janvārī tehniskās apskates veikšanas brīdī fiksēts odometra rādījums 170 249 km, saskaņā ar maršruta lapu tehniskās apskates veikšanas brīdī odometra rādījums ir 169 840, kas ir par 409 km mazāk nekā CSDD fiksētais odometra rādījums.</p> <p>Savukārt, piemēram, VTUA automobilim <i>Volvo S80</i> starpību starp tehniskās apskates dienā CSDD fiksēto odometra rādījumu un aģentūras maršruta lapā uzrādīto nobraukumu veido 8439 km, un automobilim <i>Audi A6</i> starpība ir 3645 km.</p>
<p>Noteiktais degvielas patēriņš uz 100 km nav</p>	<p>Divās¹¹² no izlasē iekļautajām iestādēm automobiļu noteiktā degvielas patēriņa norma būtiski pārsniedz ražotāja noteikto degvielas patēriņa normu. Piemēram, VMD ir noteicis eksperimentāli degvielas patēriņa normu uz 100 km, izlasē iekļautajiem</p>

uzrādīts atbilstoši automobiļa patēriņam	<p>automobiļiem trijos gadījumos noteiktā degvielas patēriņa norma 100 km nobraukumam pārsniedz ražotāja noteikto degvielas patēriņu vairāk nekā par pieļautajiem 10%, atsevišķos gadījumos sasniedzot pat 70% pārsniegumu.</p> <p>Revīzijā tika konstatēts, ka PVD septiņiem no 10 izlasē iekļautajiem automobiļiem būtiski (no 15% līdz 34%) ir pārsniegta ražotāja noteiktā degvielas patēriņa norma.</p> <p>Ja ekspluatācijas laikā mainās automobilim noteiktā degvielas patēriņa norma, nepieciešams noskaidrot izmaiņu iemeslu un veikt jaunu eksperimentu¹¹³. PVD revidentiem nevarēja iesniegt ne aktus par eksperimentāli noteiktajām degvielas normām, ne paskaidrojumus par degvielas normu maiņas pamatojumu.</p>
Noteiktā mēneša/gada nobraukuma norma ir par lielu	<p>Trijās¹¹⁴ izlasē iekļautajās iestādēs noteiktās mēneša/gada automobiļu nobraukuma normas neatbilst pie iestādes noslodzes mēnesī/gadā faktiski nobraucamajām. Piemēram, revīzijā tika konstatēts, ka PVD nav ievērotas nobraukuma normas, kā arī autoparks tiek izmantots neefektīvi. Izlasē iekļautās maršruta lapas gada griezumā parāda, ka ir automobiļi, kuri pārsniedz noteikto mēneša un gada nobraukuma normu, savukārt citi automobiļi to nesasniedz, un atšķirības ir būtiskas.</p> <p>LAD gada nobraukuma norma ir noteikta vidēji 58 800 km, kas ir augsta, jo reālie automobiļu ekspluatācijas rādītāji šādas normas neapstiprina – 2019.gadā ekspluatācijas noslodze pret noteikto gada normu bija tikai 27% un 2020.gadā – 23%.</p> <p>Arī VAAD ir noteicis nobraukuma normas (5000 km / 6000 km mēnesī, 67 000 km gadā), kas vidēji vairāk nekā četras reizes pārsniedz faktisko nobraukumu.</p>

6.pielikums

Zemkopības ministrijas padotībā esošās izlasē iekļautās iestādes, kuru dienesta autoparks aprīkots ar GPS sistēmu

Iestāde	Auto skaits, kas aprīkoti ar GPS 2020.gadā	GPS pakalpojuma sniedzējs	GPS ieviešanas gads	Gada vidējās (2019. un 2020.gads) izmaksas par GPS (euro)	GPS vidējās (2019. un 2020.gads) izmaksas uz vienu auto (euro)
Valsts meža dienests	3 auto jeb 1%	SIA "Autonams"	2016	152	51
Pārtikas un veterinārais dienests	147 auto jeb 86%	SIA "Intelligent Systems"	2010	12 452	85
Lauku atbalsta dienests	62 auto jeb 87%	SIA "GSM Apsardze"	2017	3430	54
Valsts augu aizsardzības dienests	77 auto jeb 100%	SIA "Facto"	2019	8879	115
Valsts tehniskais uzraudzības aģentūra	0	x	x	x	x

7.pielikums

GPS sistēmas izmantošana automobiļu kontrolē Zemkopības ministrijas padotībā esošajās izlasē iekļautajās iestādēs

GPS sniegtie pakalpojumi sask. ar līgumu	Valsts meža dienests		Pārtikas un veterinārais dienests		Lauku atbalsta dienests		Valsts augu aizsardzības dienests	
	Iekļauts saskaņā ar līgumu	Vai tiek izmantots?	Iekļauts saskaņā ar līgumu	Vai tiek izmantots?	Iekļauts saskaņā ar līgumu	Vai tiek izmantots?	Iekļauts saskaņā ar līgumu	Vai tiek izmantots?
○ auto maršrutu saglabāšanas vēsture par iepriekšējo mēnesi līdz kārtējā mēneša 20.datumam	✗	✗	✓	+	✗	✗	✗	✗
○ auto maršrutu saglabāšanas vēsture par pēdējiem pieciem mēnešiem	✓	+	✗	✗	✗	✗	✗	✗
○ auto maršrutu saglabāšanas vēsture piecu gadu garumā	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	+
○ auto maršrutu saglabāšanas vēsture septiņu gadu garumā	✗	✗	✗	✗	✓	+	✗	✗
○ auto sekošana reālajā laikā (km), tāpat automobiļa noteikšana kartē	✓	+	✓	+	✓	+	✓	+
○ automātiski sagatavotas maršruta lapas	✓	+	✓	-	✓	+	✓	+
○ iespēja izveidot kontu katram pakalpojuma saņēmēja darbiniekam	✗	✗	✗	✗	✓	+	✗	✗
○ interneta vides programmatūra datu analīzei un standarta atskaišu sagatavošanai	✓	+	✗	✗	✗	✗	✗	✗
○ ir iespēja izveidot POI (interesu punkti)	✗	✗	✗	✗	✓	- ¹¹⁵	✗	✗
○ izņemto degvielas daudzumu automātiska ģenerēšana maršruta lapās no uzpildes staciju atskaitēm	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	+
○ mēneša kopskatu sagatavošana	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	+
○ sistēma ziņo uz serveri, ja pazūd vai parādās GPS signāls	✗	✗	✓	+	✗ ¹¹⁶		✗	✗
○ sistēmas tiek pilnībā uzturētas uz piegādātāja servera ar piegādātāja SIM kartēm	✗	✗	✓	+	✓	+	✗	✗
○ SMS un e-pasta paziņojumi par izbraukšanu/iebraukšanu noteiktās teritorijās	✗	✗	✗	✗	✓	- ¹¹⁷	✗	✗
✓ pakalpojums ir pieejams	+	✗						

GPS sistēmas izmantošanas nepilnības Zemkopības ministrijas resora iestādēs

Valsts meža dienests

Valsts meža dienests 2016.gadā 11 dienesta automobiļiem uzstādīja GPS sistēmu. Izvērtējot GPS iekārtu lietošanas efektivitāti un to ietekmi uz valsts budžeta līdzekļu izlietošanu, tika pieņemts lēmums nepalielināt ar GPS aprīkoto automobiļu skaitu, bet gan pakāpeniski atteikties no tās lietošanas vispār¹¹⁸.

VMD GPS sistēmas izmantošanā norādīja šādas galvenās nepilnības¹¹⁹:

- automobiļiem, kas aprīkoti ar GPS sistēmu, ilgstoši atrodies stāvvietās un garžās ar biezu dzelzsbetona pārsegumu, tika konstatēti akumulatora izlādēšanās gadījumi;
- pārvietojoties mežainos apvidos, tika novēroti pārrāvumi GPS iekārtu signāla uztveršanā, kā rezultātā maršrutu lapās uzrādījās realitātei neatbilstoši maršruti, atrašanās vietas, braukšanas ātrumi un attālumi.

VMD¹²⁰ saskaņā ar rīkojumu¹²¹ dienesta amatpersonas reģistrē GNNS iekārtās savas pārbaudes apvidu, atzīmējot un reģistrējot savu atrašanās vietu. Informācija par maršrutiem tiek atzīmēta maršrutu lapās, norādot maršrutu, tajā skaitā norādot maršruta sākumu, beigas un mērķi. Minētā sistēma ir kā GPS aizstājējs VMD gadījumā.

2020.gadā ar GPS sistēmu bija aprīkoti vairs tikai trīs automobiļi jeb 1% no visa dienesta autoparka, kas paredzēti vispārējo valsts uzraudzības, kontroles, mācību un izglītības atbalsta pasākumu, administratīvo un saimniecisko funkciju nodrošināšanai.

2020.gada 31.decembrī Valsts meža dienests pārtrauca līgumu ar GPS pakalpojuma sniedzēju.

Pārtikas un veterinārais dienests

Pārtikas un veterinārajam dienestam ir 170 automobiļi, no kuriem 147 automobiļi¹²² ir aprīkoti ar GPS iekārtām.

Pārtikas un veterinārajam dienestam dienesta automobiļi ar GPS aprīkoti jau no 2009.gada nogales. Visus 12 gadus GPS sistēmas pakalpojumu nodrošina uzņēmums SIA "Intelligent Systems" (reģistrācijas Nr.40003757281), ar kuru Pārtikas un veterinārais dienests katru gadu pārslēdz līgumu, jo:

Pārtikas un veterinārajam dienestam nav pārliecības, vai pēc gada šis pakalpojums būs nepieciešams un vai, tehnoloģijām attīstoties, tirgū neparādīsies citi risinājumi¹²³.

Līgums¹²⁴ paredz, ka izpildītājs nodrošina GPS automobiļu kontroles sistēmu, tajā skaitā sistēma nodrošina automobiļu atrašanās vietas noteikšanu kartē reālajā laikā, nodrošina datu saņemšanu no servera, atskaišu veidošanu par nobrauktajiem maršrutiem, kilometriem, sistēma nodrošina automatisku maršruta lapas izveidi par dienu vai laika periodu līdz mēnesim ar informāciju: izbraukšanas/iebraukšanas punkts, kilometri starp punktiem u.c.

Pakalpojuma abonēšanas līgumcena 2020.gadā noteikta 12 807 euro un 2019.gadā – 13 233 euro.

Jau 2016.gadā Valsts kontrole norādīja, ka Pārtikas un veterinārais dienests pilnvērtīgi neizmanto tā rīcībā esošo automobiļu kontroles sistēmu, kuras uzturēšanas izmaksas 2016.gadā bija 12 701 euro.

Lai arī 147 automobiļi Pārtikas un veterinārajam dienestam ir aprīkoti ar GPS iekārtām, tomēr gada laikā Pārtikas un veterinārais dienests GPS blokus pārliet no viena automobiļa uz otru¹²⁵:

inspektori nezina, uz kuriem automobiļiem ir uzlikta GPS sistēma un uz kuriem nav, jo neatkarīgi no tā inspektoram ir jāveic savs darbs, ievērojot visus noteikumus un nosacījumus.

GPS bloku var pārliet uz citiem automobiļiem tikai GPS apkalpojošās firmas darbinieki, kas tādējādi saistīts ar papildu izmaksām.

Vadītāji ir atbildīgi par budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem¹²⁶.

Atkārtoti revīzijā tiek konstatēts, ka Pārtikas un veterinārais dienests 12 gadu laikā arvien nav sācis atbildīgi un efektīvi izmantot GPS automobiļu kontroles sistēmas iespējas – automātisko maršruta lapas izveidi. Maršruta lapas joprojām tiek noformētas manuāli.

Pārtikas un veterinārais dienests norāda¹²⁷:

ka bija vērtēts pāriet uz maršruta lapu noformēšanu elektroniski, tomēr šādu iespēju Pārtikas un veterinārā dienesta vadība ir atmetusi, jo vadīt visu datorā ir liels administratīvais slogs, savukārt no GPS kontroles sistēmas iegūstamās maršruta lapas neatpoguļo patieso objektu jeb ierašanās mērķi. Piemēram, ja inspektors devies pārbaudīt Rimi veikalu, bet automobili nolīcis pie citas ēkas, tad GPS uzrādīs adresi, kur stāv automobilis, tādējādi zaudē sasaisti ar to objektu, kuru inspektors devies pārbaudīt.

Valsts kontrole vērs uzmanību, ka arī pašreizējā situācijā manuāli aizpildītās maršruta lapās ne vienmēr ir redzama minētā “sasaiste” ar objektu. Pēc norādītās adreses manuāli aizpildītā maršruta lapā var tikai minēt, kas ir bijis pārbaužu objekts. Tajā pašā laikā, salīdzinot tās pašas dienas manuāli aizpildītās maršruta lapas datus ar maršruta lapu, kura izgūta no GPS kontroles sistēmas, ir redzams, ka adreses atšķiras, bet maršruti ir līdzīgi, un nav šaubu, ka automobiļa vadītājs bijis vienā un tajā pašā vietā, bet šaubas rada jautājums, vai apmeklējums ir bijis pamatots, jo nav norādīts brauciena mērķis jeb objekts. Konstatētais liek secināt, ka nav pamata atteikties no maršruta lapu elektroniskas uzskaites, toties mērķa neuzrādīšana maršruta lapā ne tikai pārkāpj Pārtikas un veterinārā dienesta iekšējos noteikumus¹²⁸, bet arī rada situāciju, kurā var apšaubīt, vai dienesta automobiļi tiek lietoti pamatoti.

Publiska sektora iestādei brauciena mērķis būtu obligāti jāuzrāda, savukārt degvielas izlietojuma uzskaitē nav būtiski, ka maršruta lapā atšķirsies ielas nosaukums no faktiski apmeklētās adreses, ja tās atrodas blakus ielās, kilometru skaits no tā būtiski nemainīsies.

Likums nosaka¹²⁹, ka grāmatvedības reģistros izdara ierakstus, kas pamatoti ar attaisnojuma dokumentiem. Faktiski patērētajai degvielas uzskaitē tiek izmantota maršruta lapa, kas, atbilstoši noteikumiem¹³⁰ noformēta, tiek uzskatīta par attaisnojuma dokumentu, tajā skaitā maršruts ir darījuma pamatojums.

Valsts augu aizsardzības dienests

Valsts augu aizsardzības dienestā ir ieviesta GPS maršrutu un degvielas kontroles sistēma¹³¹. Ar GPS navigācijas aparāturu ir aprīkoti visi Valsts augu aizsardzības dienesta īpašumā esošie dienesta automobiļi, GPS navigācijas aparātūra tiek nomāta¹³².

Valsts augu aizsardzības dienestā maršruta lapas tiek ģenerētas GPS sistēmā, tomēr tajās netiek norādīts braukšanas mērķis, tās netiek numurētas un parakstītas, kā arī GPS sistēmā neparādās automobiļa vadītājs,

tāpēc ir ieviests žurnāls (tas tiek pildīts manuāli un nereti automobiļa vadītāja vārds, uzvārds ir grūti salasāms), kur katrs darbinieks, kurš lieto konkrēto automobili, veic ierakstu par tā saņemšanu un nodošanu. 77 automobiļu izmantošanu kontrolē viens darbinieks – maršruta lapas tiek pārbaudītas izlases veidā.

Izvēloties pakalpojuma piegādātāju, Valsts augu aizsardzības dienests veica cenu aptauju, kuras rezultātā tika noslēgts līgums ar GPS piegādātāju SIA “Facto” par summu 9999 *euro*. Lai arī tika izvēlēts lētākais no trijiem piedāvājumiem, Valsts augu aizsardzības dienestam GPS pakalpojumi izmaksā dārgāk nekā citām iestādēm, kas norāda uz to, ka, iespējams, netika atrasts ekonomiski izdevīgākais piedāvājums jo izvēlētais pakalpojuma sniedzējs SIA “Facto” piedāvā SIA “Intelligent system” pakalpojumu (nomā pakalpojumu).

Atsauces

- ¹ Starptautiskos revīzijas standartus finanšu revīziju jomā izmanto arī Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (INTOSAI), kā arī tie saskaņā ar Valsts kontroles likuma 1.panta trešo daļu ir saistoši Valsts kontrolei, kas veic revīzijas saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.
- ² Ministru kabineta 2020.gada 11.augusta noteikumi Nr.520 "Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 24.augusta noteikumos Nr.740 "Noteikumi par stipendijām"".
- ³ Eiropas Komisijas Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (2014/C 249/01).
- ⁴ Ministru kabineta 2021. gada 17. februāra rīkojums Nr. 96 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".
- ⁵ Ministru kabineta 2020.gada 14.aprīļa noteikumi Nr.219 "Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts atbalstu lauksaimniecībai, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi".
- ⁶ Ministru kabineta 2020.gada 14.aprīļa noteikumu Nr.219 "Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts atbalstu lauksaimniecībai, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi" 17.punkts.
- ⁷ Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta noteikumi Nr.492 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā" un Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumi Nr.59 "Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā".
- ⁸ Lauku atbalsta dienesta likums, IV nodaļa
- ⁹ Pārbaudes veica zvērināta revidente Inese Jegorova (sertifikāts Nr.85, izdots 1995.gada 20.februārī; Reģ.Nr.40002029284; 2020.gada 29.novembra līgums Nr.2020-LLU-166 starp LLU un SIA "Jegorovas audits"), kas sniedza atzinumu par Latvijas Lauksaimniecības universitātes 2020.gada pārskatu.
- ¹⁰ Ministru kabineta 2020. gada 11.augusta noteikumi Nr. 520 "Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 24. augusta noteikumos Nr. 740 "Noteikumi par stipendijām"".
- ¹¹ Starptautiskos revīzijas standartus finanšu revīziju jomā izmanto arī Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (INTOSAI), kā arī tie saskaņā ar Valsts kontroles likuma 1.panta trešo daļu ir saistoši Valsts kontrolei, kas veic revīzijas saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.
- ¹² Valsts kontroles aplēse, kas balstīta uz Ministru kabineta lēmumiem par Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai, seku mazināšanai un novēršanai piešķirtajiem līdzekļiem.
- ¹³ Valsts kontroles 2021.gada 24.marta starpziņojums "Zemkopības ministrijas piešķirto papildus līdzekļu valsts atbalstam lauksaimniecībai, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi, pieprasījuma pamatojums un izlietojums."
- ¹⁴ Valsts kontroles 2021.gada 24.marta starpziņojums "Zemkopības ministrijas piešķirto papildus līdzekļu valsts atbalstam lauksaimniecībai, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi, pieprasījuma pamatojums un izlietojums."
- ¹⁵ Pārbaudes veica zvērināta revidente Inese Jegorova (sertifikāts Nr.85, izdots 1995.gada 20.februārī; reģ.Nr.40002029284; 2020.gada 29.novembra līgums Nr.2020-LLU-166 starp LLU un SIA "Jegorovas audits"), kas sniedza atzinumu par Latvijas Lauksaimniecības universitātes 2020.gada pārskatu.
- ¹⁶ Ministru kabineta 2020.gada 26.augusta noteikumi Nr.472 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".
- ¹⁷ Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta noteikumi Nr.492 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā" un Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumi Nr.59 "Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā".
- ¹⁸ Lauku atbalsta dienesta likums, IV nodaļa.
- ¹⁹ Programmu lauku saimniecību riska pārvaldībai reglamentē Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta noteikumi Nr.492 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā", programmu kredītprocentu daļējai dzēšanai reglamentē Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta noteikumi Nr.492 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā".
- ²⁰ Ministru kabineta 2020.gada 12.marta rīkojums Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".
- ²¹ Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta noteikumi Nr.492 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā".
- ²² Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumi Nr.59 "Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā".

- ²³ Ministru kabineta 2020.gada 17.aprīļa rīkojums Nr.200 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.
- ²⁴ Ministru kabineta 2020.gada 17.aprīļa rīkojuma Nr.200 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” 1.2.apakšpunkts.
- ²⁵ Ministru kabineta 2020.gada 17.aprīļa rīkojuma Nr.200 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” 1.3.apakšpunkts.
- ²⁶ Ministru kabineta 2020.gada 17.aprīļa rīkojuma Nr.200 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” 1.3.apakšpunkts.
- ²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr.[1307/2013](#), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.[637/2008](#) un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2013. gada 20. decembris, Nr. L347), 9. panta nosacījumi.
- ²⁸ Produktu grupa 10.1, 10.3, 10.5, 10.6, 10.7, 10.41, 11.07.
- ²⁹ Produktu grupa 03 un grupa 10.2.
- ³⁰ Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta noteikumi Nr.492 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā” un Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumi Nr.59 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā”.
- ³¹ Lauku atbalsta dienesta likums, IV nodaļa.
- ³² Lauku atbalsta dienesta likums, IV nodaļa.
- ³³ Lauku atbalsta dienesta likums, IV nodaļa.
- ³⁴ Likums “Par grāmatvedību”, 7.pants.
- ³⁵ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 17.pants.
- ³⁶ Zemkopības ministrijas 2021.gada 27.aprīļa vēstules Nr.8-4e/831/2021 pielikums.
- ³⁷ Ministru kabineta rīkojuma projekta “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija), <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40486050>, resurss apskatīts 2021.gada 25.martā.
- ³⁸ Ministru kabineta rīkojuma projekta “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija), <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40486050>, resurss apskatīts 2021.gada 25.martā.
- ³⁹ <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/2020-gada-latvija-ieguta-rekordliela-graudu-kopraza-un-augstaka-raziba.a393280/>, resurss apskatīts 2021.gada 24.martā.
- ⁴⁰ <https://www.fm.gov.lv/lv/media/6089/download>, resurss apskatīts 2021. gada 24.martā.
- ⁴¹ https://www.fm.gov.lv/sites/fm/files/media_file/makroapskats_2020_11.pdf, resurss apskatīts 2021. gada 29.janvārī.
- ⁴² Valsts kontroles 2021.gada 24.marta starpziņojums “Zemkopības ministrijas piešķirto papildus līdzekļu valsts atbalstam lauksaimniecībai, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi, pieprasījuma pamatojums un izlietojums.”
- ⁴³ Ministru kabineta 2021. gada 17. februāra rīkojums Nr. 96 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.
- ⁴⁴ Lauku atbalsta dienesta likums, IV nodaļa, Valsts pārvaldes iekārtas likums, 17.pants, Likums “Par grāmatvedību”, 7.pants.
- ⁴⁵ Valsts kontroles 2012.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-7/2011 “Par Zemkopības ministrijas 2011.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2013.gada 29.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1.-2-29/2012 “Par Zemkopības ministrijas 2012.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2013.gada 4.decembra likumības revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-15/2013 “Valsts meža dienesta strukturālo izmaiņu pamatotība un dienesta darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām un efektivitāte”, Valsts kontroles 2016.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.2.4.1-33/2015 “Par Zemkopības ministrijas 2015.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2017.gada 28.aprīļa revīzija Nr.2.4.1-29/2016 “Par Zemkopības ministrijas 2016.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2016.gada 29.janvāra lietderības revīzija Nr.2.4.1-20/2015 “Vai Āfrikas cūku mēra un Klasiskā cūku mēra apkarošanai paredzētā nauda ir izlietota mērķim?”.
- ⁴⁶ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 17.pants.
- ⁴⁷ Zemkopības ministrijas 2013.gada 12.februāra kārtība Nr.7 „Kārtība, kādā Zemkopības ministrijas padotības iestādes iegādājas vai nomā dienesta vieglos automobiļus nozares specifisko funkciju veikšanai vai paredz tos pārbūvēt atbilstoši speciālajām vajadzībām”.
- ⁴⁸ Valsts kancelejas 2019.gada 29.janvāra “Valsts pārvaldes autoparka izvērtējums”.
- ⁴⁹ Valsts kontroles 2012.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-7/2011 “Par Zemkopības ministrijas 2011.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2013.gada 29.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1.-2-29/2012 “Par Zemkopības ministrijas 2012.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2013.gada 4.decembra likumības revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-15/2013 „Valsts meža dienesta strukturālo izmaiņu pamatotība un

dienesta darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām un efektivitāte”, Valsts kontroles 2016.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.2.4.1-33/2015 “Par Zemkopības ministrijas 2015.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2017.gada 28.aprīļa revīzija Nr.2.4.1-29/2016 “Par Zemkopības ministrijas 2016.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2016.gada 29.janvāra lietderības revīzija Nr.2.4.1-20/2015 “Vai Āfrikas cūku mēra un Klasiskā cūku mēra apkarošanai paredzētā nauda ir izlietota mērķim?”.

⁵⁰ Valsts kontrole līdz šim Lauku atbalsta dienesta autoparku nav revidējusi, jo riski, kas saistīti ar degvielas izlietojumu, maršruta lapu aizpildīšanu bija vērtēti kā zemi.

⁵¹ Kopējie izdevumi šajās iestādēs, neskaitot ES fondu izdevumus ir 129 802 247 euro.

⁵² Zemkopības ministrijas 2013.gada 12.februāra kārtība Nr.7 „Kārtība, kādā Zemkopības ministrijas padotības iestādes iegādājas vai nomā dienesta vieglos automobiļus nozares specifisko funkciju veikšanai vai paredz tos pārbūvēt atbilstoši speciālajām vajadzībām”.

⁵³ <https://manabalss.lv/par-visa-valsts-autotransporta-aprikosanu-ar-gsm-gps-izsekosanas-iericem/show> , resurss apskatīts 2021.gada 25.martā.

⁵⁴ Zemkopības ministrijas 2021.gada 27.aprīļa vēstules Nr.8-4e/831/2021 pielikums.

⁵⁵ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 17.pants.

⁵⁶ Pārtikas un veterinārais dienests (PVD), Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD).

⁵⁷ Valsts meža dienests (VMD), Pārtikas un veterinārais dienests (PVD), Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD), Valsts tehniskās uzraudzības dienests (VTUA).

⁵⁸ Valsts meža dienests (VMD) un Valsts tehniskās uzraudzības dienests (VTUA).

⁵⁹ Zemkopības ministrijas 2021.gada 27.aprīļa vēstules Nr.8-4e/831/2021 pielikums.

⁶⁰ Ministru kabineta 2000.gada 10.augusta rīkojums Nr.407 “Par transportlīdzekļu izmantošanu dienesta vajadzībām,”^{9.5}apakšpunkts.

⁶¹ Pārtikas un veterinārais dienests (PVD), Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD), Lauku atbalsta dienests (LAD).

⁶² Valsts kancelejas 2019.gada 29.janvāra “Valsts pārvaldes autoparka izvērtējums”.

⁶³ Pārtikas un veterinārā dienesta 2020.gada 25.septembra e-pasta vēstule.

⁶⁴ Ministru kabineta 2000.gada 10.augusta rīkojums Nr.407 “Par transportlīdzekļu izmantošanu dienesta vajadzībām,”^{9.1}apakšpunkts.

⁶⁵ Ministru kabineta 2000.gada 10.augusta rīkojums Nr.407 “Par transportlīdzekļu izmantošanu dienesta vajadzībām,”^{9.6}apakšpunkts.

⁶⁶ Valsts meža dienests (VMD), Pārtikas un veterinārais dienests (PVD).

⁶⁷ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 17.pants.

⁶⁸ Ministru kabineta 2000.gada 10.augusta rīkojums Nr.407 “Par transportlīdzekļu izmantošanu dienesta vajadzībām,”^{9.5}apakšpunkts.

⁶⁹ Valsts kontroles 2012.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-7/2011 “Par Zemkopības ministrijas 2011.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2013.gada 29.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1.-2-29/2012 “Par Zemkopības ministrijas 2012.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2013.gada 4.decembra likumības revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-15/2013 „Valsts meža dienesta strukturālo izmaiņu pamatotība un dienesta darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām un efektivitāte”, Valsts kontroles 2016.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.2.4.1-33/2015 “Par Zemkopības ministrijas 2015.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2016.gada 29.janvāra lietderības revīzija Nr.2.4.1-20/2015 “Vai Āfrikas cūku mēra un Klasiskā cūku mēra apkarošanai paredzētā nauda ir izlietota mērķim?”, Valsts kontroles 2017.gada 28.aprīļa revīzija Nr.2.4.1-29/2016 “Par Zemkopības ministrijas 2016.gada pārskata sagatavošanas pareizību”.

⁷⁰ <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/zemkopibas-ministrijai-pieskirto-papildu-lidzeklu-valsts-atbalstam-lauksaimniecibai-lai-mazinatu-covid-19-izplatibas-negativo-ietekmi-pieprasijuma-pamatojums-un-izlietojums> , resurss apskatīts 2021.gada 15.aprīlī.

⁷¹ Valsts kontroles 23.09.2020 vēstule Finanšu ministrijai Nr. 6-2.3.1e/1107.

⁷² Plānotie pusgada precizētie izdevumi.

⁷³ Plānotie pusgada precizētie izdevumi.

⁷⁴ Ministru kabineta 2020.gada 17.aprīļa rīkojuma Nr.200 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” 1.2. un 1.3.apakšpunkts.

⁷⁵ Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta noteikumi Nr.492 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā”.

⁷⁶ Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumi Nr.59 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā”.

⁷⁷ Ministru kabineta 2020.gada 12.marta rīkojums Nr. 103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”.

⁷⁸ Zemkopības ministrijas 2020.gada 16.marta rīkojums Nr.36 “Par krīzes vadības darba grupu”.

⁷⁹ Komisijas paziņojums “Pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā” 2020/C 91 I/01 (19.03.2020. C(2020) 1863).

- ⁸⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr.[1307/2013](#), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.[637/2008](#) un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2013. gada 20. decembris, Nr. L347), 9. panta nosacījumi.
- ⁸¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr.[1307/2013](#), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.[637/2008](#) un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2013. gada 20. decembris, Nr. L347), 9. panta nosacījumi.
- ⁸² Izņemot Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 15.maija Regulas (ES) Nr.[652/2014](#), ar ko paredz noteikumus tādu izdevumu pārvaldībai, kuri attiecas uz pārtikas apriti, dzīvnieku veselību un dzīvnieku labturību, augu veselību un augu reproduktīvo materiālu, un ar ko groza Padomes Direktīvas [98/56/EK](#), 2000/29/EK un 2008/90/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.[178/2002](#), (EK) Nr.[882/2004](#) un (EK) Nr.[396/2005](#), Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu [2009/128/EK](#) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.[1107/2009](#) un atceļ Padomes Lēmumus [66/399/EEK](#), 76/894/EEK un 2009/470/EK, I pielikumā minētās slimības.
- ⁸³ Regulas Nr.[1305/2013](#) 37.panta 1.punkts.
- ⁸⁴ Regulas Nr.[1305/2013](#) 37.panta 1.punkts.
- ⁸⁵ Regulas Nr.[1305/2013](#) 37.panta 3.punkts.
- ⁸⁶ Regulas Nr.[1305/2013](#) 37.panta 4.punkts.
- ⁸⁷ Ņemot vērā ar 2020.gada 10.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.746 “Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumos Nr.59 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā”” izdarītās izmaiņas.
- ⁸⁸ Ņemot vērā ar 2020.gada 10.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.746 “Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumos Nr.59 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā”” izdarītās izmaiņas.
- ⁸⁹ Maksājumu saņēmēju publiskošana Lauku atbalsta dienesta mājas lapā pirmajā lapā <https://www.lad.gov.lv/lv/>, lapas apakšā poga “Maksājumu saņēmēji” https://eps.lad.gov.lv/payment_recipients, dati tiks publicēti līdz 31.maijam.
- ⁹⁰ Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta noteikumi Nr.492 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā” un Ministru kabineta 2015.gada 3.februāra noteikumi Nr.59 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā”.
- ⁹¹ Valsts kontroles 2012.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-7/2011 “Par Zemkopības ministrijas 2011.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2013.gada 29.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1.-2-29/2012 “Par Zemkopības ministrijas 2012.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2013.gada 4.decembra likumības revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-15/2013 „Valsts meža dienesta strukturālo izmaiņu pamatotība un dienesta darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām un efektivitāte”, Valsts kontroles 2016.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.2.4.1-33/2015 “Par Zemkopības ministrijas 2015.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2017.gada 28.aprīļa revīzija Nr.2.4.1-29/2016 “Par Zemkopības ministrijas 2016.gada pārskata sagatavošanas pareizību”, Valsts kontroles 2016.gada 29.janvāra lietderības revīzija Nr.2.4.1-20/2015 “Vai Āfrikas cūku mēra un Klasiskā cūku mēra apkarošanai paredzētā nauda ir izlietota mērķim?”.
- ⁹² Valsts kontroles 2012.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-7/2011 “Par Zemkopības ministrijas 2011.gada pārskata sagatavošanas pareizību”.
- ⁹³ Valsts kontroles 2012.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-7/2011 “Par Zemkopības ministrijas 2011.gada pārskata sagatavošanas pareizību”.
- ⁹⁴ Valsts kontroles 2013.gada 4.decembra likumības revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-15/2013 „Valsts meža dienesta strukturālo izmaiņu pamatotība un dienesta darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām un efektivitāte” un Valsts kontroles 2013.gada 29.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1.-2-29/2012 “Par Zemkopības ministrijas 2012.gada pārskata sagatavošanas pareizību”.
- ⁹⁵ Valsts meža dienesta 2013.gada 20.decembra rīkojums „Par transportlīdzekļu izmantošanas kārtību”.
- ⁹⁶ Valsts kontroles 2013.gada 4.decembra likumības revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-15/2013 “Valsts meža dienesta strukturālo izmaiņu pamatotība un dienesta darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām un efektivitāte”.
- ⁹⁷ Valsts kontroles 2013.gada 4.decembra likumības revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-15/2013 “Valsts meža dienesta strukturālo izmaiņu pamatotība un dienesta darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām un efektivitāte”.
- ⁹⁸ Valsts kontroles 2012.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.5.1-2-7/2011 “Par Zemkopības ministrijas 2011.gada pārskata sagatavošanas pareizību”.
- ⁹⁹ Valsts kontroles 2017.gada 28.aprīļa revīzija Nr.2.4.1-29/2016 “Par Zemkopības ministrijas 2016.gada pārskata sagatavošanas pareizību”.
- ¹⁰⁰ Valsts kontroles 2016.gada 29.janvāra lietderības revīzija Nr.2.4.1-20/2015 “Vai Āfrikas cūku mēra un Klasiskā cūku mēra apkarošanai paredzētā nauda ir izlietota mērķim?”.

- ¹⁰¹ Valsts kontroles 2017.gada 28.aprīļa revīzija Nr.2.4.1-29/2016 “Par Zemkopības ministrijas 2016.gada pārskata sagatavošanas pareizību”.
- ¹⁰² Valsts kontroles 2016.gada 28.aprīļa finanšu revīzijas ziņojums Nr.2.4.1-33/2015 “Par Zemkopības ministrijas 2015.gada pārskata sagatavošanas pareizību”.
- ¹⁰³ Valsts meža dienests (VMD), Pārtikas un veterinārais dienests (PVD), Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD), Valsts tehniskās uzraudzības dienests (VTUA).
- ¹⁰⁴ Automobiļa *Isuzu D-Max* 2019.gada 7.janvāra maršruta lapa.
- ¹⁰⁵ Automobiļa *Volvo S80* 2019.gada 27.maija maršruta lapa.
- ¹⁰⁶ Automobiļa *Toyota Land Cruiser* 2019.gada 26.aprīļa un 2019.gada 23.maija maršruta lapas, automobiļa *Volvo S80* 2019.gada 27.maija, automobiļa *Audi A6* 2019.gada 10.janvāra maršruta lapa.
- ¹⁰⁷ Automobiļa *Renault Megane* 2019.gada janvāra un 2020.gada februāra maršruta lapas; automobiļa *Suzuki SX4* 2019.gada janvāra maršruta lapa; automobiļa *Isuzu D-Max* 2019.gada janvāra un 2020.gada janvāra maršruta lapas.
- ¹⁰⁸ Automobiļa *Nissan Qashqai* 2019.gada augusta un 2020.gada maija maršruta lapas.
- ¹⁰⁹ Pārtikas un veterinārais dienests (PVD), Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD).
- ¹¹⁰ Pārtikas un veterinārā dienesta 2016.gada 29.decembra kārtības “Kārtība, kādā tiek izmantots dienesta autotransports darba pienākumu izpildei Centrālajā aparātā” 10.1.apakšpunkts.
- ¹¹¹ Valsts meža dienests (VMD) un Valsts tehniskās uzraudzības dienests (VTUA).
- ¹¹² Valsts meža dienests (VMD), Pārtikas un veterinārais dienests (PVD).
- ¹¹³ Ministru kabineta 2000.gada 10.augusta rīkojums Nr.407 “Par transportlīdzekļu izmantošanu dienesta vajadzībām” 9.⁴apakšpunkts.
- ¹¹⁴ Pārtikas un veterinārais dienests (PVD), Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD), Lauku atbalsta dienests (LAD).
- ¹¹⁵ Interesešu punktus dienests neizmanto, jo braucieni nav definējami maršrutos. Veic kontroles un pārvietojas tikai savas struktūrvienības ietvaros, līdz ar to visi iespējamie POI ir zināmi struktūrvienības darbiniekiem.
- ¹¹⁶ Bet informācija pieejama pakalpojuma sniedzēja mājaslapā.
- ¹¹⁷ SMS par iebraukšanu/izbraukšanu no konkrētām teritorijām neizmantojam, jo darba specifikai tas nav nepieciešams.
- ¹¹⁸ Valsts meža dienesta 2017.gada 10.maija ziņojums par Valsts kontroles revīzijas ziņojuma ieteikumu.
- ¹¹⁹ Valsts meža dienesta 2017.gada 10.maija ziņojums par Valsts kontroles revīzijas ziņojuma ieteikumu.
- ¹²⁰ Valsts meža dienesta 2017.gada 10. maija ziņojums par Valsts kontroles revīzijas ziņojuma ieteikumu.
- ¹²¹ Valsts meža dienesta 2015.gada 15.februāra rīkojums Nr.30 “Par apvidū veikto pārbaužu reģistrēšanu”.
- ¹²² Dati 2020.gada 31.decembrī.
- ¹²³ Pārtikas un veterinārā dienesta 2021.gada 29.janvāra e-pasta vēstule Valsts kontrolei.
- ¹²⁴ 2018.gada 18.decembra iepirkuma līguma Nr.PVD 2018/58 un 2019.gada 28.novembra iepirkuma līguma Nr.PVD 2019/59 1.pielikums.
- ¹²⁵ Intervija ar Pārtikas un veterināro dienestu 2020.gada 25.augustā (intervijas protokols).
- ¹²⁶ Likuma par budžetu un finanšu vadību 46.panta pirmā daļa.
- ¹²⁷ Intervija ar Pārtikas un veterināro dienestu 2020.gada 25.augustā (intervijas protokols).
- ¹²⁸ Pārtikas un veterinārā dienesta 2016.gada 29.decembra kārtības “Kārtība, kādā tiek izmantots dienesta autotransports darba pienākumu izpildei Centrālajā aparātā” 10.1.apakšpunkts – maršruta lapā veic precīzus ierakstus atbilstoši nobrauktajam maršrutam konkrētajā dienā, tajā skaitā atspoguļojot visus brauciena mērķus.
- ¹²⁹ Likuma “Par grāmatvedību” 7.pants.
- ¹³⁰ Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 “Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju” 7.1. un 7.2.apakšpunkts.
- ¹³¹ Valsts augu aizsardzības dienesta 2018.gada 10.decembra rīkojums Nr.80-s “Par GPS (globālā pozicionēšanas sistēma) ieviešanu dienesta transportlīdzekļu izmantošanā” ar grozījumiem (2019.gada 25.janvāra rīkojums Nr.6-s, 2019.gada 30.decembra rīkojums Nr.71-s un 2020.gada 13.novembra rīkojums Nr.60-s).
- ¹³² 2019.gada 27.decembra līgums par Valsts augu aizsardzības dienestam piederošos transportlīdzekļos uzstādīto GPS navigāciju aparatūru nomu un uzturēšanu, noslēgts starp Valsts augu aizsardzības dienestu un SIA “Facto” (nomnieka līguma reģistrācijas Nr.10-6.1/17).